

Tělocvičná jednota Sokol Liberec I.

Nazdar!

Sokolské souzvuky

č. 4 - duben 2018

Ročník 8.

*Na sletu byl jen samý chvat,
my cvičili již po kolikáté,
na značce jsme stáli častokrát
a vracíme se i tentokrát.*

*Až Sokol z Prahy zase zavelí,
my vzplaneme jak z růží rudý květ
a budem stát jak sochy z oceli,
až uvítá nás všesokolský slet.*

*Vrátíme se, Praho, se zpěvem
na své značky, kde jsme dříve stáli,
cvičit budem hrdě s úsměvem,
jak Tyrš a Fügner si to kdysi přáli!*

(Sokolské sonety – bratr Jan Přidal, Sokol Vřesovice)

Obsah:

Úvodní slovo

Karolinum a sokolové

Metodika

Co s plochou nohou?

„Házený“ pasák

Nejenom pohybem živ je sokol

„Hody, hody, doprovody“ aneb veselé velikonoce 2018-03-25

Národní identita – zastavení 24. - Druhá světová válka

Česká duše

Připomínáme!

Masaryk o politice

Kaleidoskop – Jak je to s tou jarní rovnodenností?

Jan Hus rektorem pražské univerzity

Jedličkův ústav

O, A, B, AB a k tomu ještě Rh faktor

První přelet nejvyšší hory planety Země

Žena, nosič pochodně, býk a kůň..

Rošťák

Deklarace lidských práv

Je libo pohádku?

19. dubna 1943 – povstání ve varšavském ghetu

Patriae et musis

Keltské tradice v Evropě dnes

Zemřel Zdeněk Mahler

Svědkové národní minulosti

Pomníky odstraněné, poničené, nežádoucí..

Zprávy z žup a jednot

Krásná mokrá vzpomínka – sletové deště

Jaké byly šibřinky v Českých Budějovicích?

Naši furianti – slovo režiséra

Blahopřejeme a smutníme

Závěrečné slovo – Nenávist není program!

Úvodní slovo

Karolinum a sokolové

V období vzniku Sokola vrcholilo tzv. národní obrození. Podle definice je národ společenství lidí, kteří sdílejí stejný jazyk, společné území, mají společnou historii a kulturu (výraz národ je odvozen od latinského „natio“). V době vzniku Sokola se myšlenky o národu a národním státu (ovlivněné myšlenkami francouzské revoluce) šířily Evropou, tedy i do našich zemí, součásti tehdejšího Rakousko - Uherska.

Zakladatelé Sokola chápali nutnost získání národního povědomí, potřebu osobní i národní svobody – za jedinou schůdnou cestu považovali šíření vzdělání. Už tenkrát pochopili, že smysl má pouze harmonické vzdělání těla a ducha. Touto myšlenkou se Sokol lišil a liší od ostatních sportovních a tělovýchovných organizací.

Za středisko vzdělanosti národa byla vždy považována pražská univerzita založená českým králem a císařem římským Karlem IV. 7. dubna 1348. Ten prohlásil v zakládací listině, že univerzitu zakládá proto, aby se naši občané nemuseli domáhat studia v cizině a mohli nalézt možnost vzdělání doma. Univerzita, podle svého zakladatele nesoucí jméno Karlova, tyto úkoly plnila a plní – a jestliže zahajujeme sletový rok a rok stého výročí vzniku samostatné republiky právě ve velké aule Karolina, znamená to (nebo by to mělo znamenat!!), že si uvědomujeme nutnost spojení kultury a vzdělání ducha i těla - a jako sokolové o toto spojení pečujeme! V zájmu českého národa, v zájmu nás všech!

Sokolské zasedání v aule Karolina 10. března 2018 bylo velkým svátkem a důstojným zahájením sletového roku. Na všechny, kteří měli to štěstí a mohli se zúčastnit, muselo nutně zapůsobit vznešené prostředí svatostánku české vzdělanosti i představa, že se nacházíme v místech, kde jako profesor a rektor působil Jan Hus, který právě tady společně se svým přítelem Jeronýmem Pražským, vystoupil proti prodeji odpustků, univerzitní mistři se podíleli na vyhlášení husitských Čtyř artikul pražských v roce 1420, univerzita se stala jedním z center reformního hnutí, za což byla po porážce českých stavů na Bílé Hoře potrestána a Karolinum předáno jezuitům.

Píše se však rok 2018 a 10. března Karolinum patřilo sokolům a setkání v těchto prostorách rozhodně nemělo být pouze využitím krásného historického prostředí, ale především připomenutím dávných tradic a jejich vyústění v moderním sokolském programu.

Sokol a jeho přínos republice zhodnotil předseda parlamentu M. Štech, srdečný projev přednesl velvyslanec Slovenska v Praze, aulou zazněl zpěv sokolských souborů a hlavní projev starostky České obce sokolské, sestry Hany Moučkové. Projev to byl vynikající a obsahoval vše, co je nutno při takové příležitosti připomenout. Od slavné sokolské historie přešel k současnosti a výhledu do budoucna. Po vyslechnutí proslovu bylo nutno se zamyslet. Sokolské ctnosti, pravda, láska, tolerance, slušnost a vzájemná ohleduplnost, morální pevnost a odvaha – nakolik jsou to pouze krásná slova a jak my všichni jako členové sokolskou ideu plníme? Nejsem tak docela přesvědčena, že máme čisté svědomí a ruce, ale přece bych ráda věřila, že díky všem, kteří se sokoly cítíme, hlásíme se k Sokolu a nezištně pro něj pracujeme, se v budoucnosti nebudeme muset stydět před svými předchůdci.

Krásný večer končil pohoštěním všech účastníků, úsměvy a radostnými diskusemi - a co bylo nejkrásnější!! Hrál se tu a zpívalo - a zpěv k Sokolu patří. Radostná a bratrská nálada ovládla sídlo české vzdělanosti, kéž by tak radostný byl i slet, který očekáváme a na který se těšíme. Přiznám se, že jsem odcházel mezi posledními – teprve když dozněla poslední písnička a muzikanti zabalili nástroje!

Jarina Žitná

Metodika

Co s plochou nohou?

Abychom se mohli pohybovat, potřebujeme nohy, nesou celou váhu našeho těla, přenášejí nás z místa na místo. Bohužel, ne vždy se k nim chováme tak, jak si zaslouží. Časté přetěžování, nevhodná obuv...není divu, že dochází k deformaci plosky nohy a co je ještě horší, dnešní mladá generace se s touto vadou často už rodí. Statistika říká, že dnes asi 80 % lidí je více nebo méně tímto handicapem postiženo.

Noha jako taková má asi 26 kostí, 107 vazů a 19 svalů. Její dnešní stavba i funkce je výsledkem dlouhého vývoje, který začal přechodem ke vzpřímenému postoji člověka, vlastní noha (myšleno od kotníku dolů, ne dolní končetina) zajišťuje určité „odpružení“, které organismus člověka prostě potřebuje.

Mluví se o podélně a příčně ploché noze, často bývají obě vady kombinovány.

Podélně plochá noha

Podélná klenba nožní se snižuje především na vnitřní straně chodidla. Obvykle ji provází vbočení paty. Propadání, snižování klenby působí negativně na chůzi, adaptaci chodidla na nerovnosti terénu a nárazy. Těžiště se posunuje na vnitřní stranu nohy, zploštění podélné klenby způsobuje vadné držení těla, zkrácení Achillovky, otlaky, otoky, varixy. Noha špatně péruje – došlápnutí je těžké, tvrdé. Při větším zatížení, třeba dlouhou chůzí nebo stáním, se dostavuje poměrně brzy únava, otoky, bolesti svalů a vazů. Pokles klenby nožní veda až k deformitám chodidla a plosky nohy, což se přenáší i na další podpůrný systém.

Příčně plochá noha

Rozumí se pokles klenby napříč pod hlavičkami metatarsů. Vede k přetížení přední části nohy, která se často rozšíří, dochází k deformitám prstů, otlakům a často vzniká i tlak na nervy mezi hlavičkami tarzálních kůstek, což způsobuje bolest při chůzi.

Plochá noha může být **vrozená**, vzniká srůstem tarzálních kostí, ale častěji **získaná**, způsobená nošením nevhodné obuvi, soustavným přetěžováním, uvolněním vazů, nošením těžkých břemen, dlouhým stáním, nadváhou a může se vyvinout i z dětské ploché nohy.

Otisky chodidla – od vysokého nártu až k deformované ploché noze.

Častá příčina ploché nohy u dětí

Vzniká snahou urychlit vývoj dítěte, předčasným stavěním a nucením k chůzi. Výsledek snahy je právě opačný – zborcené klenba a plochá noha. Je nutno počkat, až se dítě začne samo stavět, v žádném případě nedopustit přetížení ještě nedokonale vyvinutého aparátu. Pozor také na nepřiměřenou hmotnost a na nevhodnou obuv. Tzv. „capáčky“ je možno používat jen pokud dítě ještě nechodí. Jakmile se začne stavět, potřebuje botičku s pevnou podrážkou, pevným opatkem, zpevněnou špičkou s elastickým nártem. Nevhodný je špatně propustný materiál.

Jednoduchá cvičení „na plochou nohu“!

- ohýbání a natahování prstů (aktivně, případně i za pomoci ruky!)
- klopení, přitahování, vtáčení a vytáčení chodidel
- kroužení nohou (na obě strany)
- cvičení v sedu na patách (propnuté nártu na podložce)
- masáž plosky nohy pěstí
- „housenkovitý“ pohyb nohy vpřed i vzad („zatnout prsty a přisunout zbylou část chodidla)
- chůze po nerovném terénu, po laně
- střídání stojů a výponů, stoj na patě a výpon, přenos váhy na vnitřní a vnější část chodidla
- chůze po patách, špičkách, vnitřních nebo vnějších hranách chodidla
- uchopení a zvedání předmětů prsty nohy (kapesník, tužka, arch papíru) přenášení na jiné místo (vpřed, vzad)
- sed roznožný skrčmo, kolena do stran a plosky nohy k sobě (opřít o sebe a držet stisknuté) – zvolna natahovat a skrčovat nohy, chodidla stále pevně u sebe
Varianta – mezi ploskami nohou svírat míč, případně relaxační podložku!
- válení míčku nebo rolovacího válce chodidlem vpřed a vzad (bud' v sedu na židli nebo na lavičce, ztížením je stejné válení, ale ve vzporu vzadu vysazeně. Pohyb jedné nohy, celý trup nad zemí!)
- použití relaxační podložky (s „pichláky“) – stoj na podložce a přenášení váhy před, vzad, do stran, případně krouživý pohyb - vpřed, stranou, vzad, stranou, „šlapání“ na podložce, kroky na podložku a zpět dolů v různém směru

Všechna tato cvičení je možno, samozřejmě, dělat doma, individuálně (*u dětí* vždy formou hry!!), ale je velmi hodné a potřebné zařazovat je do normálního cvičebního procesu. Dnes existuje i celá řada vhodných předmětů, kterými můžeme uváděná cvičení zpestřit a učinit pro děti zajímavějším!

U dospělých cvičenců by měla být uvedená cvičení a jejich kombinace zařazovány běžně do průpravné části hodiny, v hodinách ZTV jim můžeme věnovat podstatně více času.

Doporučené činnosti:

- pravidelné střídání koupání nohou v hodně teplé a studené vodě (má to i význam pro otužování organismu – rozšiřování cév a lepší zásobování končetiny krví, pocit tepla!)
- při jízdě na kole posunout sedlo výš, tak, aby cyklista byl nucen šlapat především přední částí chodidla

Ženy, pozor! Je pravda, že nohy na vysokém podpatku vypadají daleko lépe, ale nosit vysoké podpatky celý den přispívá k propadnutí klenby chodidla a je vysloveně škodlivé. Takže vysoké podpatky do divadla, na koncert, na oslavu – ne na denní nošení!

„Házený“ pasák

Je to improvizace, kterou jsme hráli ve škole v Liberci Pavlovicích, když nás už omrzela věčná vybíjená. Vzor jsme přejali z pálkovacích her a jejich pravidel – a protože jsme neměli basebolové pálky, použili jsme míč (volejbalový, míč na házenou, rozhodně ne míč na košíkovou!) Hráli jsme to především v tělocvičně, liberecké počasí možnosti cvičení venku značně omezuje. Kromě toho – použití pálky v tělocvičně není nejvhodnější, nárazy míče na stěny a ostění jsou příliš prudké a tvrdé, takže dochází k jejich poškození.

Takže tedy „kulatý nesmysl“ – míč.

Základní pravidla hry:

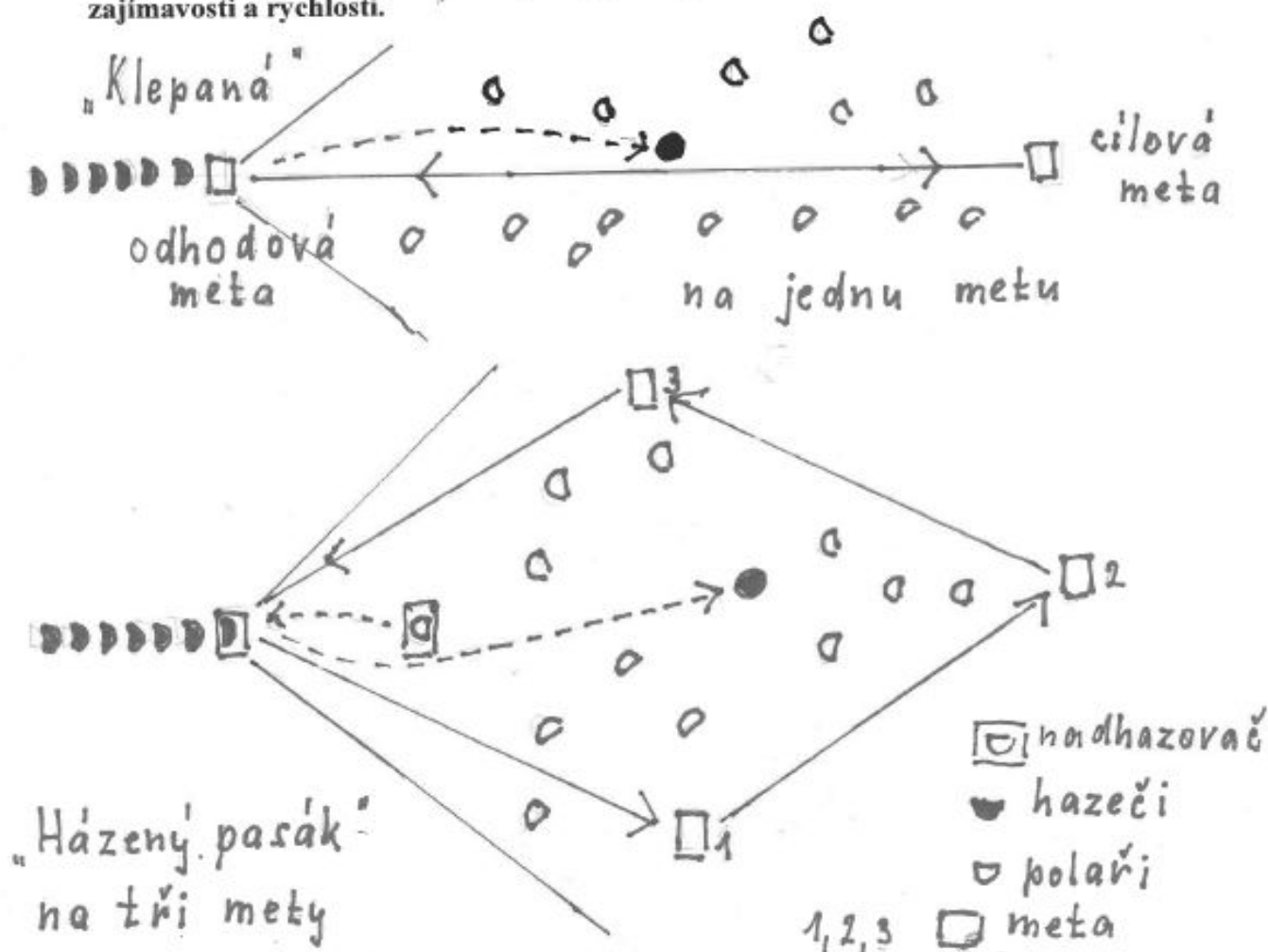
- 1) Hrají dvě družstva – „pálkaři, v našem případě hazeči“ a polaři. Polaři jsou rozmístěni volně po tělocvičně, „hazeči“ čekají v zástupu na odhodovém místě, až na ně přijde řada
- 2) Body získává pouze družstvo „hazečů“ – polaři jim v tom brání
- 3) Za každý oběh dráhy vyznačené třemi metami, získává družstvo bod
- 4) Závodník vybíhá bezprostředně po odhodu míče směrem k první metě, běží přímo nejkratší cestou (nesmí kličkovat!) a polaři mu nesmějí bránit v cestě
- 5) Hráč stojící na metě nemůže být vybit
- 6) Vybití lze pouze běžícího hráče – buď chycením míče rovnou z rány po odhodu, dotekem míče běžícího závodníka nebo jeho vybití strefením, případně polař držící míč může zastoupit běžícímu „hazeči“ metu
- 7) Vybitý hráč se zařazuje na konec svého družstva a až na něho dojde řada, pokračuje ve hře
- 8) Běžící hráč musí postupně alespoň dupnout na každou metu. Pokud mu hrozí bezprostřední nebezpečí od polaře, může metu obsadit a čekat na příští hru – tzn. na odhoz dalšího hráče, pak může pokračovat. Má-li k tomu podmínky, může běžet až do cíle za základní odhodovou metu
- 9) Po vystřídání všech závodníků v družstvu „hazečů“ se spočítají dosažené body a družstva si vymění místa. Pokud se stalo, že někdo zůstal stát na některé ze tří met, zaujme toto místo při dalším střídání a má možnost přeběh dokončit
- 10) V začátcích střídáme družstva vždy po vystřídání všech členů družstva
- 11) Když už závodníci hru alespoň trochu ovládají, dochází ke střídání jakmile jsou vybiti tři hráči – hra tím získává na spádu a zajímavosti (v šikovním družstvu se mohou jednotliví hráči vystřídat na odhodu i několikrát, to znamená mají možnost bodovat, nešikovné družstvo musí střídát třeba pouze po několika odhodech! Takže šance získat bod přeběhem celé trati je výrazně menší). Pokud je některá meta už obsazena, má přednost dobíhající hráč, ten na metě musí pokračovat, i když má nevýhodné postavení. Nemá-li volné místo na další metě je vybit.
- 12) Jeden z družstva polařů je určen jako „nadhazovač“ a nadhazuje z předem určené a jasně vyznačené mety. Má za úkol hodit míč prvnímu z družstva „hazečů“. Přihrávka musí směřovat někam mezi kolena a ramena „hazeče“, který je na řadě. Jakmile má míč nadhazovač, ustává všechen pohyb na hřišti, běžící závodníci musí zůstat na metách a mohou pokračovat až když se v následující hře míč dostane znovu do hry. Při chybném nadhození se musí nadhoz znovu opakovat.

Hrajeme v celé ploše tělocvičny, kromě mety pro nadhazovače a tří met na trati vyznačíme výseč od odhodové mety, míč musí být odhozen až za tuto výseč (nelze míč odbít rovnou o zem před stanoviště „hazečů“).

Ze zkušenosti: pochopení všech těchto pravidel není tak docela jednoduché a chvíli trvá, než si všichni hráči zvyknou, pak je to ovšem hra rychlá, klade důraz na postřeh, rychlost, rychlé starty i brzdění, na manipulaci s míčem.

Pro začátek doporučuji hrát pouze na jednu metu – „hazeč“ na ni musí doběhnout a vrátit se (případně na ní může zůstat i stát až do příštího odhodu). V tomto případě vybijíme pouze buď chycením míče přímo z odhodu, nebo přímým dotykem míče v ruce polaře (neházíme, nevybijíme hodem!), případně zastoupení mety polařem držícím míč. Po pravidelném vystřídání všech členů družstva „hazečů“ vystřídáme družstvo polařů a hazečů.. Po zvládnutí zařadit hru na tři mety, nejdřív bez nadhazovače, potom s nadhazovačem a střídat, jakmile jsou v družstvu vybiti tři hráči. Hráči v poli si mohou míč přihrávat!

Další zpestření hry docela jistě vymyslí sami hráči, jako je vymysleli i u nás. Velmi rychle totiž přijdou na to, že vhozením míče do hry tak, aby se odrazil od stěny, získává míč „faleš“, hůře se chytá (špatně předvídatelný směr), hra získává na zajímavosti a rychlosti.

Nejenom pohybem živ je sokol „Hody, hody, doprovody...“

aneb veselé velikonoce 2018 !

Velikonoce jsou vedle Vánoc nejdůležitějšími křesťanskými svátky, pro někoho jsou ještě důležitější než Vánoce – na Velký pátek byl totiž ukřižován Ježíš Kristus, aby vykoupil hříchy lidstva.

Velikonoce jsou pohyblivé svátky. Tradičně se slaví první neděli po prvním jarním úplňku. Pokud náhodou padne termín na neděli, vše se o týden posune.

Velikonoce však navazují na tradice daleko starší než křesťanské. Odedávna to byly svátky jara a nového života, křesťanská tradice je spojuje s ukřižováním a s mrtvých vstáním Ježíše Krista. Latinsky a řecky se nazývají „pascha“, hebrejsky „pesah“, to znamená přejítí nebo přechod, je to památka na vysvobození Izraelitů Mojžíšem z egyptského otroctví. U Slovanů a Germánů původní pohanské zvyky přesáhly do křesťanské tradice a dodržují se.

Velikonoční symboly:

Beránek - židovská tradice si představuje Izrael jako „Boží stádo“, které vede Hospodin. Pokrm z beránka symbolizuje vysvobození z egyptského zajetí.

Kříž - je to nejdůležitější symbol křesťanství. Trest smrti na kříži byl nejenom velmi bolestnou, ale také ponižující, potupnou záležitostí. Zapálený velikonoční oheň je symbolem vítězství Ježíše Krista nad temnotou a smrtí. Od ohně se zapalovaly velikonoční svíce – symboly života. Pohanskou obdobou byl svátek Beltine (Beltain) jako symbol očištění od zla v zimním období.

Vajíčko - symbol a zárodek nového života. U různých kultur bylo symbolem plodnosti, života a vzkříšení. Barvení vajíček na červeno bylo doloženo z Egypta nebo Persie (červená symbolizovala dělohu) zdobení tzv. kraslic malováním sahá až do pravěku. U západních křesťanů bylo vejce symbolem zavřeného hrobu, z něhož vstal z mrtvých Ježíš Kristus. U východních křesťanů symbolizuje červená barva Ježíšovu krev.

Kočky - nahrazují palmové listy, kterými byl vítán Ježíš v Jeruzalémě. Kočky se světí na Květnou neděli a jejich popel se používá na Popeleční středu (Popelec).

Z předkřesťanské doby pochází

Zajíček - symbolizuje příchod jara a tradiční oslavy bohyně plodnosti Eostre. (V angličtině Velikonoce – Easter.) Podle pověsti bohyně přeměnila zmrzlého ptáčka na zajíce, oživila ho a on z vděčnosti každý rok klade vejce jako pták.

Křen - symbol hřebíků, jejichž zatloukáním rostlo utrpení Ježíše Krista. Při oslavě pesahu je to hořká bylina – hořká, jako utrpení lidu při Exodu.

Mléko s medem – dvojedinost Krista. Zároveň to je symbol „zaslíbené“ země. Jako takový byl převzat i do českých mýtů – příchod praotce Čecha a jeho slova, že vidí „krajinu oplývající mlékem a strdím“. Podle tradice byl také nejvyšší řecký bůh Zeus krmen mlékem a medem.

- Řehtání** - podle pověsti na Zelený čtvrtek odletěly zvony do Říma a vracejí se až na Bílou sobotu – řehtání je nahrazuje. Děti s řehťáčkami obcházejí celou vesnici, zastavují a modlí se u křížků, někdy nosí i slaměného Jidáše.
- Pomlázka** - kdysi ji uměl z vrbového proutí uplést každý kluk. Může mít i ozdobnou rukojeť a bývá zdobena barevnými stužkami. Na velikonoční pondělí ráno obcházejí muži a chlapci a „vyšlehají“ děvčata i ženy, které za odměnu rozdávají vajíčka, případně i přípitek „rosoličky“. Nenavštívené ženy se mohou cítit dotčeny. Pomlázka – vyšlehání zaručuje zdraví a plodnost celý následující rok. V některých oblastech nahrazuje pomlázku polévání studenou vodou z potoka.

A jak vypadají velikonoční tradice v zahraničí?

- Ukrajina** - peče se velikonoční chléb zvaný „pascha“. Jsou různé velikosti pro každého člena rodiny a jeden velký, společný pro všechny v domě. Chleby se zdobí ornamenty ze stejného těsta – vytvářejí se osmiramenné svícny, věnce, hvězdičky, květiny a ptáčky.
- Rusko** - podobně jako na Ukrajině, ale chlebu se říká „kuliči“, je neozdoben, ale potřen bílkovou polevou.
- Anglie** - tam ženy přivazují muže k židlím a ti jim pak musí zaplatit výkupné – peníze.
- USA** - náboženský svátek začínající návštěvou kostela, v sobotu večer zdobení vajíček a jejich hledání v neděli ráno. V noci je totiž zajiček poschovával různě v domě i na zahradě.
- Norsko** - naprosto neobvyklé! Mezi velikonoční zvyky patří lyžování v horách, zdobení vajíček a – slyšíte dobře – řešení vražd. V televizi i rozhlase běží kriminální detektivní pořady s otevřeným koncem a lidé se je snaží rozřešit. Stejná tematika se objevuje v novinách, ale třeba i na krabicích s mlékem bývá umístěna nějaká kriminální zápletka.

Takže – veselé Velikonoce
Jarina Žitná

Hody, hody doprovody
dejte vejce malovaný,
nedáte-li malovaný,
dejte aspoň bílý,
slepička vám za ně
snese jiný.

Za kamny v koutku,
na zeleném proutku –
ten proutek se otočí,
korbel piva natočí.
Pijte, pijte, paničky
nerozbijte skleničky,
pijte, pijte, páni,
nerozbijte džbány!

Národní identita

Ve vyprávění událostí a faktů o peripetiích vývoje našeho národa a státu se dostáváme stále blíže k dnešku. Období druhé světové války pamatují z vlastní zkušenosti ještě mnozí z nás, skutečnosti, které jsme prožili na vlastní kůži nás poznamenaly na celý život a zkušenosti, které jsme získali, by neměly být zapomenuty.

Zastavení 24.

Druhá světová válka – katastrofa v dějinách lidstva

Na stránkách Souzvuků už o ní bylo mnoho řečeno – a stále to není a ani nemůže být všechno. Problém není ani tak v časovém a významovém sledování tehdejších událostí, jako v nemožnosti vysvětlit to, co svět prožíval, těm, kteří to nezažili. Pro ně to je často hluboká minulost, která je nezajímá – ale to jen proto, že si neuvědomují, jak je touto válkou a jejími důsledky stále ovlivněn i život a myšlení dneška.

Příčinou konfliktu byly neuspořádané hospodářské i politické poměry v Evropě v 20. – 30. letech, hospodářská krize, pocity nespravedlnosti Versaillské smlouvy a hluboké ponížení iniciátora první světové války, především jeho porážka, vznik ideologií (fašismus, nacismus, komunismus), všeobecné oslabení demokracie v Evropě.

Začátkem války bylo fingované přepadení vysilače v Gliwici a Německo napadlo Polsko. Bylo to 1. září 1939, kdy Francie, Velká Británie a státy Commonwelthu už nemohly zavírat oči a stranit se incidentu, jako to bylo v případě Mnichova a Československa a vyhlásily Německu válku. Evropa se ještě nevzpamatovala z úžasu nad uzavřením tzv. paktu Ribbentrop – Molotov, pakt o neútočení mezi Německem a Sovětským svazem, ve kterém si obě mocnosti tajně rozdělily sféry svého vlivu a 17. září 1939 Sovětský svaz napadl Polsko. 22. června 1941 – pakt – nepakt – Německo přepadlo Sovětský svaz a zahájilo operaci Barbarossa, která byla v začátcích nesmírně úspěšná a armády Wehrmachtu pronikly hluboko na území SSSR. Spojené státy vstoupily do války teprve po neočekávaném a - pro Japonce – velmi úspěšném přepadení americké základny Pearl Harbour na Havajských ostrovech 22. července 1941. Je nutno připomenout, že válka v Asii začala už dříve napadením Číny Japonskem 7. července 1937.

Během relativně velmi krátké doby se tedy válečný konflikt rozšířil v podstatě na celý svět. Na jedné straně bojovalo Německo, Itálie, Japonsko, na druhé Spojenci – Francie, Velká Británie, státy Commonwelthu a podle svých sil a možností i další malé státy Evropy. Byla postižena Evropa, Středomoří, Afrika, Tichomoří, Jihovýchodní Asie, Čína a celý Střední východ.

Na rozdíl od válečných střetů minulosti, tentokrát to byla válka totalitní, což se také projevilo neobyčejnou krutostí, zločiny proti lidskosti, nehumánním zacházením se zajatci, tzv. holocaustem, důsledkem kterého zahynulo 6 milionů Židů a asi 8 milionů slovanských obyvatel východní Evropy. Tady už nešlo pouze o válečná tažení, ale o genocidu celých národů. Důsledky války trpělo i civilní obyvatelstvo sužované hladem, nemocemi, krutým zacházením a masakry. Spojenci původně protestovali proti plošnému bombardování měst, při kterém byla postižena jak infrastruktura oblastí, tak především civilní obyvatelstvo, s pokračujícím časem však praktiky plošného bombardování začali používat také. Svou práci vykonávala i trestná komanda, pro která byly hromadné a masové popravy civilního obyvatelstva denním chlebem. Samostatnou kapitolou bylo promyšlené a řízené hromadné vraždění v koncentračních táborech, kde byli lidé pouze levnou pracovní silou určenou k naprostému využití a pak k nelitostnému odstranění.

V prvním válečném období se projevila naprostá převaha nacistického Německa. Wehrmacht se převalil přes území Beneluxu do severní Francie, která kapitulovala, větší část území byla obsazena německou armádou, ze zbytku vznikl kolaborantský stát pod vedením maršála Petaina se sídlem ve Vichy. 330 tisíc vojáků francouzských a britských bylo evakuováno u Dunquerku, začala válka o Atlantik a přístupové cesty s válečným materiálem a potravinami z USA do Anglie, ponorková válka, ve které měl Hitler převahu. V letecké bitvě o Anglii se uplatňovali i čeští piloti, obyvatelstvo zachovávalo klid a projevovalo vysokou bojovou morálku. Na východě se zdálo, že Rudá armáda a její vedení nemá dost sil k rozhodnému odporu, německá armáda pronikala hluboko do země – zdálo se, že Hitlerův Blitzkrieg by mohl být úspěšný.

Jenže Hitler přecenil své síly – válka na dvou frontách, obrovská spotřeba a zesilující se nedostatek válečného materiálu i lidí, sílící odpor v okupovaných zemích – válečné štěstí se začalo obracet a síly obou válčících stran vyrovnávat. Po vyhlášení války Spojenými státy následovaly boje v Tichomoří, tažení do Egypta, pokračovala bitva o Atlantik s rostoucí převahou Spojenců – karta se definitivně obrátila porážkou Wehrmachtu u Stalingradu a Rudá armáda si vynutila ústup německé armády a získala obrovské množství zajatců. Skončila blokáda Leningradu, vítězně skončila i největší tanková bitva všech dob u Kurska, Spojenci vítězili v Africe, bojovalo se v Itálii a na Sicílii a konečně došlo k vylodění v Normandii a vytvoření druhé fronty. Spojenci teď už celkem beztrápně mohli bombardovat německá velkoměsta a jejich průmyslová střediska, získali naprostou převahu ve vzduchu, fronty na západě a východě Evropy se stále vzájemně přibližovaly a prostor ovládaný Německem se zmenšoval. Bitva o Berlín a následná sebevražda Adolfa Hitlera už byla skutečným závěrem krutých válečných bojů – Německo kapitulovalo 8. května 1945.

Tu noc, kdy Evropa slavila vítězství, u nás nikdo nespal. I my, děti, jsme stály u radia a poslouchaly jásající davy, zpěv a smích z evropských metropolí! Londýnský rozhlas byl puštěn na plno. Bohužel, v Praze se ještě bojovalo, tekla krev a my jsme měli připravený útek do krytu – prchající německá armáda totiž ještě i na své poslední, ústupové cestě naší zemi představovala nebezpečí. V Praze to skončilo až devátého – myslím si, že pro nás, kteří jsme to zažili a pamatujeme, je skutečným dnem vítězství teprve 9. květen.

Bojovalo se však ještě v Tichomoří, Američané postupovali v bojích o jednotlivé ostrovy Tichého oceánu, ale Japonci se stále nemínili vzdát a tvrdošijně bojovali už dávno prohranou válku. Kapitulovali teprve 2. září 1945 – po svržení dvou atomových bomb na Hirošimu a Nagasaki.

Důsledkem války bylo rozdělení Německa na dva státy, vytvoření OSN (Organizace spojených národů), vznik supervelmocí – USA a SSSR a vlastně i začátek Studené války, která na sebe nedala dlouho čekat, jakoby lidé těch válečných hrůz stále neměli dost. Jenže po použití atomové zbraně se nebezpečí dalšího eventuálního konfliktu stalo daleko nebezpečnější a zhoubnější.

Vypořádání s následky válečného střetu, který zaplatilo životem více než 60 milionů lidí, trvalo dlouho a nebylo snadné. Bylo nutno vypořádat se s válečnými zločinci a což se celkem zdárně pokusil mezinárodní soud v Norimberku a ani návrat k normálním hospodářským poměrům a náhrada obrovských materiálních škod způsobených válkou nebylo snadnou záležitostí.

Přes obrovské vítězství demokratických sil v největším světovém konfliktu všech dob, válka znamenala obrovský morální propad lidského společenství.

Jarina Žitná

Česká duše

Definice duše: Nějakou přesnou definici nelze vytvořit. V naší civilizaci je duše většinou chápána jako nehmotná substance, spojená s člověkem jako jednotlivcem, ovlivňovaná a spojována s jeho myšlením a činy (duše čistá, hříšná, černá, nemocná, zlomená, zatracená) a obvykle také s formou posmrtného života. To však neodpovídá tomu, co si představujeme o duši kolektivní, o duši národa.

A přeci se o duši národa může právem mluvit. V optimálním případě je abstraktním a sdíleným výsledkem zkušeností národa získaných společnou existencí, úsilím, společnou obranou jak jeho existence, tak úrovně a všeho, co s ní souvisí. Součástí jsou i sdílené hodnoty a dlouhodobé pozitivní ideály. Jejich stopa je v duších většiny jednotlivců národa, přenášená mýty, vyprávěním, krásnou literaturou, znalostí historie, které tvoří vědomé i nevědomé společné duchovní pouto sounáležitosti a zodpovědnosti za minulost, přítomnost i budoucnost. Klíčovou roli hraje sdílený jazyk a péče o něho.

Do duše národa patří hlavně všechny pozitivní hodnoty zděděné z minulosti a patří do ní i vědomí povinnosti o tyto hodnoty pečovat, ať již jsou duchovní či materiální, rozmnožovat je a předávat je dalším generacím. Do duše národa patří také rány, které národ utřil v zápase o svou existenci a důstojnost. Jsou varováním, že nepřátelé národa, který si chtějí podrždit, zcizit jeho bohatství, ponížit jeho důstojnost i existenci, začnou pustošit jeho duši – prznit jazyk, plnit hodnotnou kulturu, ničit vazby s pozitivní minulostí, narušovat společnou identitu a pocit sounáležitosti, svádět vzdělanější elity do služeb vetřelců, a tím vším znemožňovat péči o úroveň národa, o společnou duši. Příklady takovéto situace existuje v historii bezpočet. Současná situace našeho národa do ní také patří a není to v historii poprvé. Tyto zkušenosti a věrnost našich předků duši svého národa i za cenu nejvyšší, musí být zdrojem vážného poučení. V zájmu zachování duše českého národa, v zájmu zachování a rozvíjení všeho cenného, co tvoří jeho podstatu, je potřeba znalostí i mravní statečnosti a někdy obrany i železem.

V současné době je duše českého národa rozkládána téměř všemi zmíněnými způsoby, a její obsah vyprazdňován a nahrazován morální a duchovní prázdnotou a materialistickou náplní neoliberalních hodnot redukcijících lidi na pracovníky a zákazníky, bavené upadlou kulturou. Většina lidí cítí, že něco podstatného není v pořádku, ale jsou desorientováni ve světě zavaleným umělými problémy, materialismem, nepodstatnými informacemi, lží a planými sliby. Ne svou vinou má většina mladších lidí nejasno o své identitě, o ceně svého jazyka, o cenně a bohatství své vlastní kultury, historie, o všem, co tvoří cenný obsah duše národa. Ne, že by zhasly všechny zdroje její podstaty, ale je nejvyšší čas je vědomě sílit a křísit ty, které jsou ve smrtelném ohrožení. Znalost naší kultury, historie i osobní statečnost a péče o náš jazyk jsou klíčem k úspěchu.

Ohrožená dobrá čeština, používaná našimi předky téměř dva tisíce let, byla od středověku pěstovaná vědomě a s láskou. Jan Hus, Petr Chelčický a Jan Amos Komenský a mnozí další si byli vědomi hodnoty, krásy a ceny češtiny pro úroveň lidí. Její schopnost předávat vše cenné z generace na generaci je věčná, je kořenem duše národa, počínaje mýty, pověstmi, osvícenou náboženskou literaturou, později hodnotnou krásnou a historickou literaturou, vědeckou literaturou.

O duši českého národa začali pečovat naši velikáni od konce 13. století s důrazem na pravdu a neohroženou kritikou všeho lživého, co mocenské vrstvy předkládaly obecnému lidu k věření. Obranu duše národa viděli již tenkrát v respektu pro pravdu poznanou, v poctivém vzdělávání lidí. Někteří svou statečnost, jako Jan Hus, Jeroným Pražský a další, zaplatili životem. Tím vtiskli české duši na věky pečeť závaznosti. Češi

byli první v Evropě, kteří si uvědomovali cenu své národní identity, a nejen v konfrontacích s expansivními a moci chtivými Němci. Čeština, v době reformace byla respektovaným jazykem v celé Evropě. Stala se symbolem náboženské tolerance, úrovně lidí a úsilí o trvalý mír v Evropě snahami českého krále Jiřího z Poděbrad. Jen chorobně mocní tohoto světa záludně připravovali zkázu české zemi, jejímu lidu i duši. Po dokonání zvrácených činů se duše českého národa na dvě stě let schoulila ke své podstatě, k českému jazyku, kterému znásilněný a zotročený lid zůstal věrný, a předával kusá svědectví o své dávné slávě a svobodě z generace na generaci.

A tato věrnost k jazyku a troskám dávného dědictví se stala inspirací pro ty, kteří z lidu pocházeli, kteří jej milovali a dostali možnost vzdělání. V důsledku osvícenských myšlenek a praskajícího sevření absolutní moci katolické církve a feudálního řádu, se čeští obrozenci okamžitě chopili příležitosti a začali urputně pracovat na vzkříšení českého jazyka, umlčené reformační historii a pozvednutí poníženého národa. Myšlenky a osobnosti české reformace se staly významným zdrojem víry a inspirace, že se celý národ zapojí do iniciativy ke svému povznesení. A tato víra se ukázala jako více jak oprávněná a přinesla národu úžasné pozitivní výsledky. Ponížená duše českého národa potřebovala jen málo svobody, aby svou silou a bohatstvím inspirovala národ k houževnaté práci pro svou obrodu a úroveň, ke svému zdravému sebevědomí a sebeúctě. Proces jejího mrzačení a znovu vzkříšení se v důsledku mocenských hrátek v Evropě opakoval do konce 20. století ještě třikrát. V jiné, ale stejně nebezpečné podobně se její ponížení opakuje v současnosti po čtvrté. Cesta k obraně její celistvosti a plnému životu vede opět přes návrat k těm zkušenostem, osobnostem a hodnotám, které nám ukázaly cestu k jejímu ozdravení a vzepětí v minulosti.

Marie L. Neudorfová (České národní listy)

Připomínáme...

Výročí má mnoho tváří, od osobních po společenské. Oslavujeme výročí národních dějin, boj za státní samostatnost. Připomínáme si s úctou výročí našich významných osobností a nezapomínáme ani na narozeninové dny členů naší rodiny. Nejvýznamnějším celospolečenským výročím tohoto roku je 28. říjen, kdy uplyne sto let od vyhlášení samostatnosti Československa. Slovinci, jak známo, odmítli prostřednictvím parlamentu tento den jako státní svátek. V našich médiích se setkáváme s myšlenkou proč oslovovat stát, který již neexistuje. Historik Michal Stehlík v rozhovoru pro přílohu Víkend deníku Právo zdůrazňuje, že vznik Československa v roce 1918 byl pro Čechy naplněním dějin a vždy jej pokládali za svůj. Výrazem tohoto vztahu je i to, že vlajka jako symbol zůstala i pro novou Českou republiku nezměněna. Slovinci po vymanění z Uher hledali a našli koncept své existence ve spojení s Čechy. Masaryk spatřoval v této jednotě nutnost z hlediska zvýšeného počtu obyvatel, který měl přesvědčit velmoci k uznání nového státu. Dále argumentoval, že se staneme nárazníkem pro velmocenské plány Německa.

Z dalších výročí připomínáme. Před 140 lety se v únoru narodil Bohumil Kafka, autor monumentální jezdecké sochy Jana Žižky v Praze, která byly odhalena 14. července 1950 ve výroční den bitvy na Vítkově. Začátkem března roku 1348 vydal Karel IV. zakládací listinu Nového Města, které tak letos slaví 670 let od svého založení. V dubnu před 670 lety dne 7. 4. 1348 založil Karel IV. univerzitu, jejíž domovem se stal areál Karolina na Starém Městě. Před dvěma sty lety v dubnu 1818 bylo v Praze založeno Národní muzeum a v květnu před 150 lety byl položen základní kámen k stavbě Národního divadla.

V roce 1938 se v červenci konal X. všesokolský slet. Dominantní skladbou byla Pecháčkova „Přísaha republiky“, při níž cvičilo přes třicet tisíc Sokolů. Průvod Prahou trval čtyři hodiny a stal se národní manifestací Sokolů před nastupujícím nacismem. Za deset let se v roce 1948 konal XI. Všesokolský slet. Sletové hry se konaly již v zimě. Hlavní program byl v druhé polovině června. Na ploše se vystřídalo 118 tisíc cvičenců, které denně sledovalo 200 tisíc diváků. Závěrečný pochod vyzněl jako protikomunistické vystoupení.

V srpnu uplyne devadesát let od smrti našeho významného hudebního skladatele Leoše Janáčka. V Ostravě si můžeme prohlédnout jeho novou sochu. Slavný hudebník chová na klíně lišku Bystroušku. V září roku 1543 před 175 lety zemřel architekt Benedikt Rejt, autor Vladislavského sálu na Pražském hradě, spoluvůrce chrámu svaté Barbory v Kutné Hoře a rovněž chrámu svatého Mikuláše v Lounech. V září před 330 lety se narodil sochař Ferdinand Maximilian Brokoff a 145 let uplyne od narození malíře Maxe Švabinského. Jeho dílo je vystaveno mj. v Muzeu Kroměřížska. V říjnu, jak již bylo uvedeno, nás čeká oslava hlavního výročí roku, sto let od vyhlášení samostatnosti Československa. Věřme, že tentokrát budou připraveny programy, kterým se podaří, podobně jako tomu bylo za první republiky, oslovit český národ a vnuknout mu dnes zatracovanou myšlenku vlastenectví. Dne 14. 11. 1918 se v pražském Thunovském paláci konala první schůze revolučního národního shromáždění. Tomáš Garrigue Masaryk byl zvolen prvním prezidentem Československé republiky a ve stejný den byla ustavena vláda všenárodní koalice v čele s Karlem Kramářem.

V listopadu uplyne 640 let od smrti českého krále Karla IV. Sto let od založení slaví v prosinci také Poštovní muzeum v Praze, které vydalo dne 18. 12. první československou známku.

Tímto uzavírám přehled bohužel jen omezeného počtu významných výročí, na které bychom neměli zapomínat. Jsou ale varující výročí tragických událostí, která si žádají pozornost historiků, politologů, ale i nás samotných. Jsou to zejména roky 1938, 1948 a 1968. Nakonec připomeňme, že události, na které vzpomínáme, se týkají hlavně Prahy, a proto jsou jen malou součástí naší minulosti zasluhující si pozornost. Česká města, ale i vesnice mají svá výročí místních událostí, která jdou stejně dál.

Jarka Tůmová, Sokol Říčany a Radošovice

Masaryk o politice:

Veškerá politika, zahraniční i vnitřní, je mně prováděním a upevňováním humanity; podřizují politiku příkázáním ethickým. Víím, že to stanovisko se někdy politikům, kteří se pokládají za velmi praktické a chytré, nelíbí; ale zkušenost, a myslím, nejen moje, dokazuje, že politika rozumná a poctivá (Havlíček!) je nejpraktičtější, neúčinnější a nejvýnosnější. Nakonec tzv. idealisté, lidé slušní a čestní vždycky mívají pravdu a udělají pro stát, národ a lidstvo více než politikové, jak se jim říká, reální a chytří. Chytráci jsou konec konců hloupí. Pojímám politiku, jako celý život jednotlivce a společnosti, *sub specie aeternitas*.

Kaleidoskop

Lidé, události, výročí....

Jak to je s tou jarní rovnodenností?

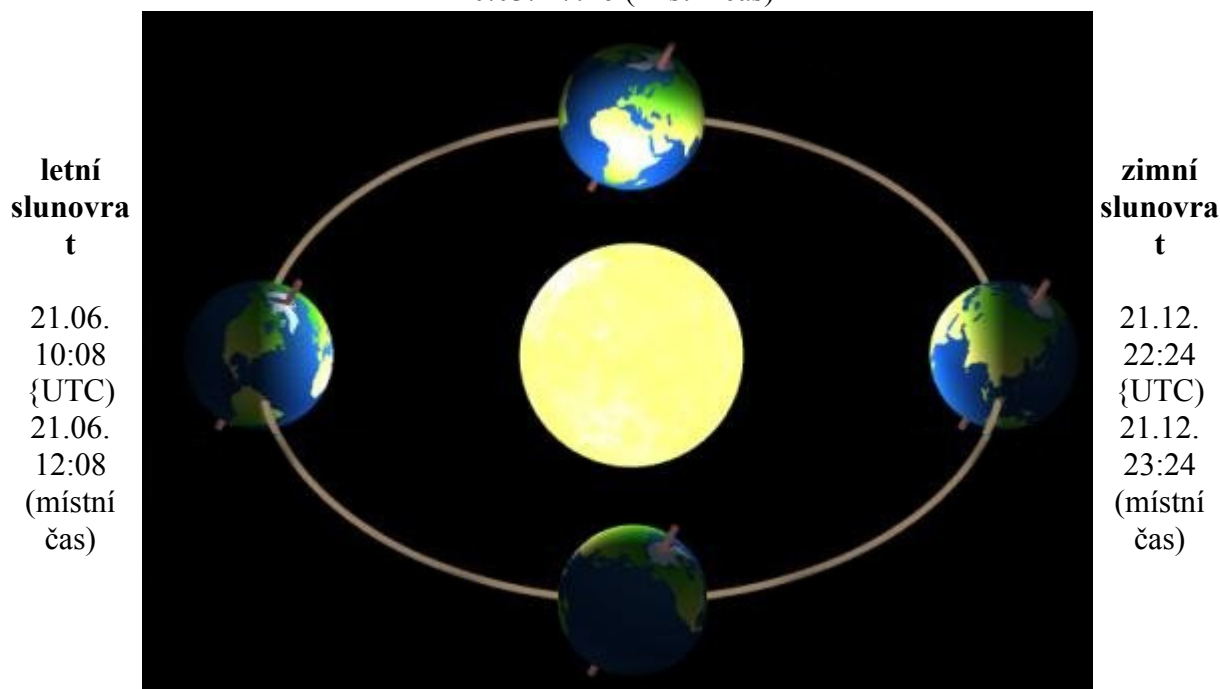
Je dopoledne, 20. března. Venku sice mrzne, ale svítí slunce, auta měla ráno námrazu, na trávnících leží ještě tu a tam zbytky zledovatělého sněhu. Za několik hodin, tedy přesně v 17 hodin 15 minut se střed slunečního kotouče bude nacházet přesně nad rovníkem – a začne jaro! Den a noc budou stejně dlouhé a v následujících dnech se bude den stále prodlužovat až do 21. června, kdy nastává letní slunovrat a slunce bude svítit kolmo na obratník Kozoroha, vzdáleného 23 a půl stupně na sever od rovníku.

Jak je však možné, že tzv. jarní rovnodennost je již dnes, tedy 20. března – všichni jsme se přece ve škole učili, že jarní rovnodennost je až 21.? Jeden oběh Země kolem Slunce trvá 365 dní, 5 hodin, 48 minut a 45,2 sekundy. Nesrovnalosti mezi skutečným astronomickým rokem a rokem občanským se vyrovnávají vložením jednoho dne k měsíci únoru, to se opakuje každý čtvrtý, tedy tzv. přestupný rok. Pohyblivost termínu jarní rovnodennosti je způsobena právě vyrovnáváním kalendáře přestupnými roky.

Takže v roce 2018 je termínem jarní rovnodennosti 20. březen, přesně v 17 hodin a 15 minut. V tu dobu Slunce osvětluje stejně severní i jižní polokouli, svítí na oba póly (na severním začíná období polárního léta, na jižní polární zimy) a den a noc je na obou polokoulích stejně dlouhý.

Jen pro zajímavost – 21. března byl dnem jarní rovnodennosti naposledy v r. 2011 a příště bude až v roce 2102. Velmi vzácně se jarní rovnodennost může přesunout i na 19. březen – naposledy se to stalo v roce 1796 a příště to bude v roce 2048.

jarní rovnodennost
20.03. 16:16 {UTC}
20.03. 17:16 (místní čas)

letní
slunovrat

21.06.
10:08
{UTC}
21.06.
12:08
(místní
čas)

zimní
slunovrat

21.12.
22:24
{UTC}
21.12.
23:24
(místní
čas)

podzimní rovnodennost

23.09. 01:55 {UTC}
23.09. 03:55 (místní čas)

Jan Hus rektorem pražské univerzity

Byl jmenován 1. dubna 1403. Přednášel na univerzitě a již 15. října 1401 se stal jejím děkanem.

Husovo jméno zaujímá významné místo v historii českých zemí i v reformačních snahách Evropy. Pocházel z chudé rodiny, měl několik sourozenců. Jeho studia byla provázena hmotným nedostatkem, měl nepříjemné zkušenosti i prodejem tzv. odpustků – v době „milostivého léta“ r. 1392 byl nucen ze svého mála zaplatit 4 groše za odpustky, aby pak delší dobu neměl téměř na svou normální životní spotřebu. Studium teologie a kněžský úřad pro něj původně stalo snahou o životní zabezpečení, později se však jeho vztah změnil a stal se z něj obhájce pravdy, kazatel, vycházející z myšlenek svých předchůdců Miliče z Kroměříže, Tomáše Štítného a Matěje z Janova. Velkým zážitkem bylo pro něj seznámení s myšlenkami anglického reformátora Johna Wiklefa.

Kromě své práce na univerzitě byl vynikajícím kazatelem a v jeho době se Betlemská kaple stala jakýmsi nábožensko – politickým centrem pražského lidu všech vrstev. Ve svých kázáních varoval před „světskými marnostmi“, zdůrazňoval povinnosti a zodpovědnost i zdravý rozum. Tepal veřejné nešvary, v životě běžného obyvatelstva i kněžstva vyžadoval život v souladu s Biblií (přeložil ji do češtiny!), žádal mravný život všech a veřejně pranýřoval nepravosti církve – život v přepychu a bohatství, prodej odpustků – a dokonce prohlašoval, že pokud pánové, kněží, panovníci žijí v hříchu a nedbají svých povinností, není je třeba poslouchat. Neslýchané!

Rozporuplné názory rozdělily univerzitu na část sympatizantů s jeho učením (a tedy s Wiklefem) a část proti, tu tvořili hlavně němečtí mistři. Roku 1409 Václav IV. vydal tzv. Dekret kutnohorský, který zaručoval Čechům na univerzitě tři hlasy a všem cizím národnostem dohromady pouze jeden. Způsobilo to žádoucí počestění univerzity, ale zároveň způsobilo odchod řady studentů i mistrů z Prahy do Lipska.

V souvislosti s Husovým působením na pražské univerzitě bychom mohli mluvit také o jeho zájmu o český jazyk, který bylo nutno v souvislosti se současnou mluvou zjednodušit. Hus odstranil tzv. spřežkový pravopis zavedením diakritických znamének („nabodeničko krátké“ a „nabodeničko dlouhé“ atd.) Otázka českého pravopisu však už není účelem tohoto článku.

Jedličkův ústav

Všichni ho známe jako zařízení – ústav pro děti a mládež s tělesným postižením. Byl založen 1. dubna 1913 a je nejstarším podobným zařízením u nás. Jeho existence je spjata se jménem MUDr. Rudolfa Jedličky, který je dnes považován za zakladatele české rentgenologie, radiologie a léčebné rehabilitace.

Rudolf Jedlička pocházel z lékařské rodiny, jeho děd i otec byli významnými lékaři – a mladý Rudolf se vydal jejich cestou. Narodil se 20. února 1869 a studia ukončil promocí na lékařské fakultě v roce 1893. Když v roce 1896 dorazily do Prahy zprávy o rentgenových paprscích, pořídil si a sám financoval a používal toto zařízení, přednosta pražské Kliniky Maydl toto zařízení získal pro Prahu až o čtyři roky později. Byl obeznámen i s výzkumy Marie Curie a její výsledky prakticky aplikoval, dokonce používal k léčení i radioaktivní soli. (Práce s radioaktivitou ho však stála mnoho – zmrzačení ruky, ale i tak dokázal operovat!) Kromě práce v doma, roku 1907 získal mimořádnou profesuru, angažoval se i na území Balkánu, kdy v době první balkánské války proti Turkům zorganizoval vlastní expedici do Bělehradu, kde zřídil vlastní lazaret s osmi sty lůžky. Financoval vše ze svého a předběhl dokonce i oficiální pomoc, která se v Čechách organizovala (i v sokolských řadách!) V Srbsku spolupracoval i se zahraničními expedicemi, sám uskutečnil i 40 operací denně. V lazaretu leželi hlavně

ranění z bitvy u Kumanova, kterou sice Srbové vyhráli, ale za cenu tří tisíc raněných a padlých. Za svou práci byl vyznamenán tehdejším srbským králem Petarem (Petrem) I. řádem sv. Sávy a král mu věnoval i své foto s vlastnoručním podpisem.

Za první světové války byl odvelen na frontu, ale vrátil se do Prahy jako velitel Třetí záložní vojenské nemocnice sv. Bartoloměje na Vyšehradě. Válečné zkušenosti ho přivedly i k práci s raněnými a zmrzačenými, v r. 1914 založil školu pro válečné invalidy, kterou finančně podpořil i T. G. Masaryk.

Ústav pro děti a mládež s tělesným postižením se věnoval – a věnuje dodnes – vzdělávání, medicínským službám, rehabilitaci, komplexnímu rozvoji dovedností a zlepšení kvality života postižených. Dnes jsou v Jedličkových ústavech umístěny hlavně děti a mládež s různým tělesným postižením a vozíčkáři. Od počátku byl Jedličkův ústav léčebně vzdělávací institucí, založenou na novátorských, vědecky podložených medicínských metodách, které propojují medicínu, pedagogiku a psychologii, sociální práci a pracovní, mravní a estetickou výchovu jako celek.

Rudolf Jedlička zemřel v Praze 26. října 1926.

O, A, B, AB a k tomu ještě Rh faktor

Znáte svou krevní skupinu? Je to důležité a objev těchto krevních skupin zachránil a stále zachraňuje životy. Pokud chodíte dávat krev, víte, že za určitý počet odběrů se uděluje bronzová, stříbrná nebo zlatá Jánského medaile.

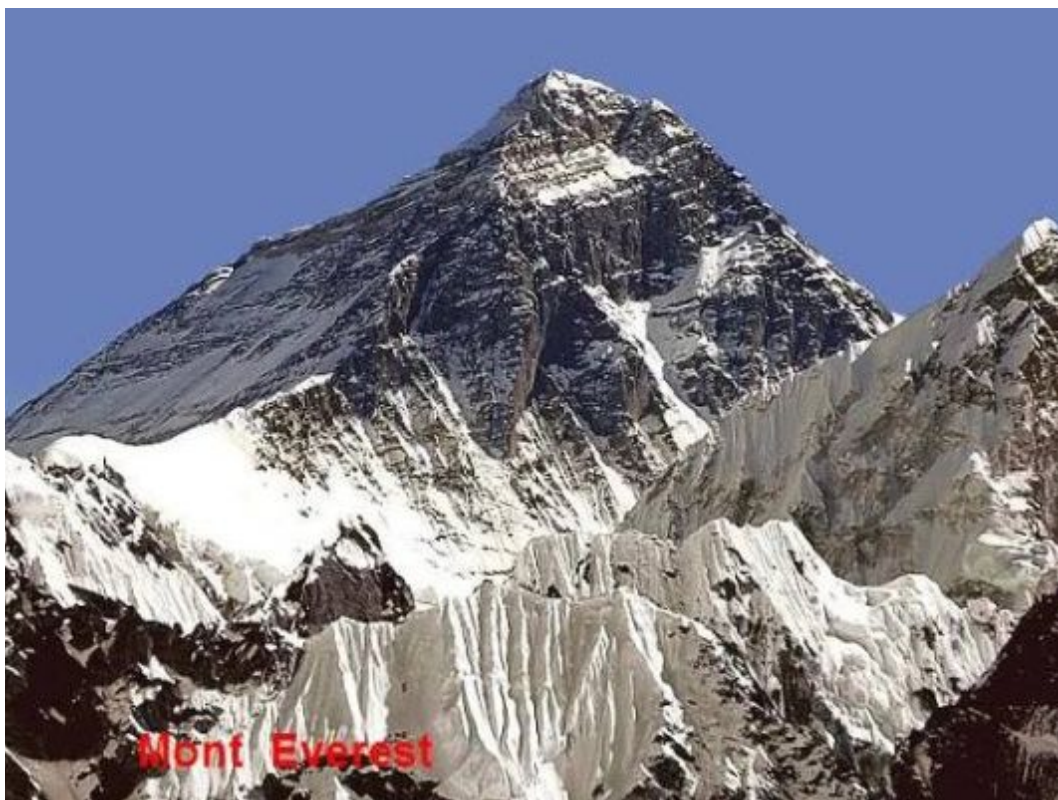
Český lékař **Jan Jánský** se narodil 3. dubna 1873. Vystudoval medicínu a věnoval se neurologii a psychiatrii. Krevní skupiny objevil v podstatě náhodou při zkoumání vztahu mezi duševními poruchami a srážlivostí krve. Určil základní čtyři skupiny, které určují možnosti transfuse krve bez nebezpečí, že by se krev začala srážet. Takže lidé se skupinou A nebo B, mohou darovat i přijímat krev pouze od nositelů stejné krevní skupiny, případně ji přijímat i od těch, kteří mají skupinu nula a jsou universálními dárci. Kromě své skupiny mohou darovat i universálním příjemcům, to je těm, kteří mají skupinu AB. Skupina nula je použitelná pro všechny – universální dárce, ale přijímat může pouze od nuly. Naopak AB může přijímat od všech, ale darovat pouze skupině AB.

Jánský se stal asistentem profesora Kuffnera na psychiatrické klinice v Praze, pak byl jmenován profesorem, ale dobrovolně odešel na frontu pomáhat zraněným vojákům. Po válce se stal přednostou neuropsychiatrického oddělení Vojenské nemocnice v Praze.

Zajímavé je, že v Čechách zůstával jeho objev jaksí mimo zájem. Stejný objev a zároveň objev další podskupiny krve (Rh faktor) objevil v podstatě ještě před Jánským Rakušan Karl Landsteiner, ten zveřejnil výsledky svého výzkumu už v r. 1901, Jánský v roce 1907. Vzájemně se neznali a neznali ani výsledky svého bádání. V roce 1910 učinil nezávisle na obou stejný objev Američan W. L. Loss, který však ještě před zveřejněním svého výzkumu se náhodou seznámil s výsledky bádání dr. Jánského, uznal jeho prioritu a dokonce ji ve svém díle připomenul a zveřejnil. Kurt Landsteiner obdržel za objev krevních skupin v roce 1930 Nobelovu cenu. Do Čech se povědomí o krevních skupinách a jejich využití při transfuzích dostalo po Mezinárodním kongresu o transfuzi (v Londýně). Dr. Jánský zemřel 8. listopadu 1921 v Černošicích u Prahy. Nebylo mu ještě ani padesát let!

První přelet nejvyšší hory planety Země

Že se jedná o nejvyšší vrchol pohoří Himalaje Mount Everest, není snad nutné připomínat. Uvádí se nadmořská výška 8882 m, ale je známo, že podsouváním Indické kontinentální desky (odtrhla se od Africké), pod severnější desku Eurasijskou se celé pohoří stále pomalu, ale jistě zdvíhá.

Vystoupit na vrchol Everestu bylo dlouho snem všech horolezců – podařilo se to až členům britské výpravy Johna Hunta Hillarymu a Šerpovi Tenzingovi 29. května 1959. Již v roce 1933, konkrétně 3. dubna se však podařilo zatím nedosažitelný vrchol přelétnout letadlem, což byl na tehdejší dobu vynikající výkon. Prvním pilotem, kterému se to podařilo, byl poručík David F. Intyre – použil upravený typ letadla Wapiti, nazývaný Wapiti II. neboli Houston – Wallace.

O mnoho let později se přelet téměř podařil na rogalu české výroby. Zasloužil se o to Jan Bém, který v roce 1993 organizoval českou výpravu do Himalaje s cílem přeletět Everest na super lehkém letadle. Rogalo mělo motor upravený pro výškové lety. Při zkouškách se podařil let až do výšky osm tisíc metrů, pak však došlo k poruše a samotný vrchol Everestu se přeletět nepodařilo. Výprava však měla k dispozici ještě náhradní stroj, ovšem bez upraveného motoru. S tím se podařilo pilotu Janu Zitkovi přeletět vrchol podivuhodné hory Ama Dablam (6812m) – Zitko a později i další pilot Pavel Křížan se dostali do výšky přes 7000 metrů, Křížan dosáhl rekordní výšky 7150 m. Ama Dablam má pověst nejkrásnější hory v okolí Everestu.

Na další výpravě v r. 2000 se Janu Bémovi podařilo přeletět dne 29. září vrchol Annapurny (8091 m), dosáhl výšky 8400 m. Nestálé himálajské počasí mu přálo – teplota nepřesáhla mínus 35 stupňů, vítr 90 km v hodině. Celý let trval 1, 45 hodin a vlastního vrcholu Annapurny dosáhl už za 45 minut.

Žena, nosič pochodně, býk a kůň....

To jsou symboly na kubistickém plátně nazvaném Guernica španělského malíře žijícího většinou v Paříži – jmenoval se *Pablo Picasso*. Obraz byl namalován v černobílé barvě a byl reakcí na tragický osud stejnojmenné malé obce v Baskicku. Obec byla založena již někdy v roce 1366 – 26. dubna 1937 byla z 80 % zničena bombardováním,

trvajícím tři a půl hodiny, při kterém zahynulo asi 300 lidí. Stalo se to v době první španělské války v letech 1936 – 39, bombardování provedla Legie Kondor nacistické Luftwaffe jako pomoc generálu Francovi proti španělské republice.

Pablo Picasso se narodil 25. října 1881 a zemřel 8. dubna 1973. Jeho význam pro umění 20. století je nepopíratelný. Zanechal po sobě 13500 obrazů, 100000 rytin a tisků, 34 tisíc ilustrací a 300 soch a keramických děl. Společně s Georgesem Braquem je považován za zakladatele nového stylu, tzv. kubismu.

Jeho otec byl také malíř a Pablo projevoval své malířské nadání od útlého dětství. Jeho prvním učitelem byl vlastní otec, pak studoval na Akademii umění v Madridu, ale školu nedokončil. Větší část svého bouřlivého života prožil v Paříži, kde se pohyboval mezi umělci, bohémský život mu nadmíru vyhovoval. Střídal ženy, byl dvakrát ženat a měl čtyři děti se třemi ženami. S tou poslední ženou, Francoise Gilletovou se oženil v r. 1944 po osvobození Paříže, byla však první ženou, která ho r. 1953 z vlastní vůle opustila, což byl pro něj skutečný šok. Důvodem rozchodu byla stížnost na hrubé zacházení.

Byl všestranným umělcem, za války žil tajně v Paříži, naprosto nesouhlasil s generálem Francem a španělským režimem, ale před veřejností zachovával nestrannost a – jako pacifista (to o sobě prohlašoval sám!) odmítal bojovat. Stal se členem francouzské komunistické strany a jejím členem zůstal až do své smrti.

V jeho díle můžeme pozorovat několik charakteristických období (před r. 1901, modré a růžové a africké období) až došel k analytickému a později syntetickému kubismu.

Pablo Picasso patří nepochybně k největším umělcům 20. století – teď by tu byl vhodný komentář skutečného znalce. Já se veřejně přiznávám ke své ignoranci. Kdyby mi někdo věnoval Picassův kubistický obraz, měla bych velkou radost. Takový obraz by měl neskutečnou cenu a bylo by ho možno dobře prodat. Na stěnu bych si ho rozhodně nepověsila.

Rošťák

Jiné slovo mne nenapadne, když někde na obrazovce zahlédnu tvář s promáčknutým boxerským nosem a neodolatelným úsměvem. *Jean - Paul Belmondo*, oblíbený francouzský herec přináší na filmové plátno nebo televizní obrazovku dobrou náladu, vtip a notnou dávku dobrodružství a napětí.

Letos slaví neuvěřitelných 85 let – i s docela bílými vlasy se jeho uličnický, rošťácký výraz nijak nezměnil. Narodil se 9. dubna 1933 v umělecké rodině, otec byl sochař, matka malířka. Syn ovšem inklinoval k docela jinému umění. Studoval na Conservatoire Superier d'Art Dramatique, po pravdě řečeno, ani ne moc úspěšně. Scény, které s ním natočili v jeho prvním filmu, byly vystřiženy ještě před jeho uvedením. Více než umění ho zajímal fotbal a box, celý život se pyšnil tím, že většinu svých, často velmi divokých scén, natočil sám, bez kaskadéra. S postupujícím věkem dával před filmem přednost spíš divadlu. Přes to je galerie jeho úspěšných filmů neuvěřitelná – jen tak namátkou „Muž z Ria“, „Práskač“, „Sympatický dareba“, „Muž z Hongkongu“, „Casino Royale“, „Zloděj v Paříži“, „Siréna od Mississippi“, „Horalka“, „Strach nad městem“, „Lovec hlav“, „Policajt nebo rošťák“ – na všechny si prostě nevzpomenu.

Nezapomenu však určitě na „Velkého šéfa“, film, který se ve francouzštině jmenoval „Mozek“ – „Le cerveau“. To proto, že jsem byla, čistou náhodou, svědkem jeho natáčení v přístavu v Le Havru. Šla jsem tam prostě proto, že jsem chtěla vidět velký námořní přístav – a doslova jsem zakopla o obrovský trajler, na kterém byla položena socha Svobody a u mola byla zakotvena tenkrát největší a nejmodernější francouzská loď „France“. Všude spousta přihlížejících, z rampy přístavní budovy pochodovala – nebo spíš měla pochodovat – velká skupina barevně oděných mažoretek. Vůbec jim to nešlo a

celá scéna se nesčetněkrát vracela a opakovala. Na třech lehátkách odpočívali a čekali na svůj výstup tři herci – Belmondo, Bourville a herečka, kterou jsem nepoznala. Bylo to nekonečné, ale vydržela jsem se dívat dlouho, viděla jsem dokonce jak „France“ doprovázena dalšími loděmi odrazila od břehu a zamiřila na moře, vezla totiž do Ameriky sochu svobody. Ten film jsem pak viděla mnohokrát a vždy, když se objevila socha svobody vznášející se nad mořem, aby byla naložena na loď a sypou se z ní ukradené peníze – jsem si jasně připomněla svoje osamocené putování Francií a krásný slunečný den v Havru.

Jean – Paul Belmondo v roce 2001 utrpěl při dovolené na Korsice mozkovou příhodu, v roce 2008 však ještě natočil film „Muž a jeho pes“.

Jeho jméno a uličnický úsměv stále žije v povědomí diváků, kteří ho mají rádi.

Ještě pro úplnost – Belmondo je nositelem nejvyššího francouzského státního vyznamenání Řádu čestné legie. 17. května 2011 na filmovém festivalu v Cannes obdržel „Zlatou palmu“ za celoživotní dílo.

Deklarace lidských práv

Přijata 26. srpna 1789, byla ovlivněna deklarácí nezávislosti Spojených států 4. července 1775.

Autorem Prohlášení nezávislosti byl americký právník a důležitý člen tehdejšího politického života **Thomas Jefferson**. Narodil se 13. dubna 1743 a zemřel 4. 7. 1826. Pocházel z velmi zámožné rodiny, vlastníci velké plantáže (a otroky) a měl 9 sourozenců. Ve 14 letech ztratil otce a stal se vlastníkem velkého majetku. Měl jazykové nadání – studoval latinu, řečtinu, francouzštinu – a historii a přírodní vědy. Na prestižní škole William & Mary studoval filosofii a matematiku, hodně četl a hrál na housle. Pět let pak studoval práva a stal se nejvzdělanějším právníkem ve Virginii.

Sám se považoval za materialistu, zkoumal pravdivost Bible. Vyznával zdravý rozum, byl v opozici proti bankám a zadlužování, byl proti obchodu s otroky, uznával a propagoval rovnost lidí a právo na nezávislost.

V době americké revoluce byl pověřen vypracováním Deklarace nezávislosti Spojených států, což při tehdejší roztříštěnosti názorů, nebyl právě lehký úkol. Po dlouhé diskusi a mnoha připomínkách byla Deklarace přijata 4. července 1775. Deklarace byla postavena na demokratických zásadách, kodifikovala základní práva a svobody - rovnost občanů před zákonem, svrchovanost lidu, právo na soukromé vlastnictví, právo lidí měnit formu vlády.

„Pokládáme za samozřejmé pravdy, že všichni lidé jsou stvořeni sobě rovni a jsou nadáni svým Stvořitelem jistými nezcizitelnými právy, mezi něž patří právo na život, svobodu a budování osobního štěstí!“

Návrh na zrušení otroctví byl však několikrát zamítnut!

Thomas Jefferson zastával za svůj život celou řadu státních funkcí – při tom po desetiletém manželství a smrti své ženy zůstal navždy vdovcem. Byl guvernérem Virginie, velvyslancem ve Francii, prvním ministrem zahraničí ve vládě G. Washingtona. V roce 1796 se vrátil do politiky a kandidoval na prezidenta Spojených států. Zvítězil však jeho protikandidát John Adams. Uspěl až při dalších volbách o čtyři roky později v roce 1800 a byl znovu zvolen v r. 1804. Z politiky definitivně odešel 4. března 1809.

Na tvorbě Deklarace lidských práv se aktivně podílel i markýz La Fayette, který se zúčastnil americké revoluce a boje za nezávislost a Deklaraci přivezl do Evropy, do Francie.

Deklarace lidských práv (původní název Deklarace práv člověka a občana) je dnes stále platná a uznávaná – je ovšem pravdou, že není dodržována vždy a všemi!

Je libo pohádku?

Přijedete – li do hlavního města Dánska Kodaně, nezapomeňte se zastavit v malém parčíku vedle městské radnice. Najdete tam sochu sedícího muže a hubenou asketickou tváří – je to *Hans Christian Andersen* – snad nejznámější světový pohádkář! Na rozdíl od pohádek určených především dětem (B. Němcová), pohádky H. CH. Andersena mají hlubší filosofický podtext a možná je víc vychutnají dospělí.

„Princezna na hrášku“, „Císařův slavík“, „Císařovy nové šaty“, „Křesadlo“, „Statečný cínový vojáček“, „Malá mořská víla“ a další a další.

Andersen byl geniální vypravěč. Neměl v podstatě žádné vzdělání, protože od dětství musel vydělávat, aby uživil sebe a svou rodinu. Po příchodu do Kodaně se živil jako pouliční zpěvák a loutkoherec. Všiml si ho však ředitel divadla Jonas Collin – poslal ho studovat a zajistil mu stipendium krále Frederika VI. Andersenovi však studium nešlo a dál se protloukal všelijak. Velmi trpěl svou homosexuální orientací, i když nebyla docela vyhraněná, měl prý rád muže i ženy.

Nicméně jeho pohádky se staly nesmírně oblíbenými, takže se ani nelze divit, že, datum jeho narození 2. dubna 1805 se v roce 1967 stalo Mezinárodním dnem dětské knihy.

V roce 1872 spadl s postele a z tohoto zranění se už nikdy docela nevzpamatoval. Zemřel 4. srpna 1875, den jeho úmrtí byl prohlášen Dnem národního smutku a jeho pohřbu se zúčastnil i sám dánský král!

19. dubna 1943 – povstání ve varšavském ghetu

Jedna z tragických událostí druhé světové války – součást snahy o likvidaci židovského národa. Začalo to shromážděním asi tří milionů polských Židů v ghetech na různých místech Polska. To největší bylo v samotné Varšavě – zabíralo asi 2, 4 % rozlohy města a bylo nuceno zde žít přibližně 380 tisíc lidí, což tvořilo 30 % obyvatel. Němci měli velkou snahu právě toto ghetto co nejdříve zlikvidovat a tak už v létě 1942 odešlo asi 300 tisíc lidí do vyhlazovacího tábora v Treblince – lidé se k deportaci hlásili většinou dobrovolně, sami, protože věřili, že jedou někam na práci a předpokládali, že životní podmínky by mohly být mimo varšavské ghetto přece snad jenom lepší. Jenže pravda se ani zde dost dobře nedala utajit – a tak se obyvatelé gheta dověděli, co je Treblinka a co je tam čeká. Rozhodli se bojovat!

18. ledna 1943 měl odjet další transport. Do gheta napochodovalo 1000 německých vojáků, ale tentokrát se nikdo nepřihlásil. Naopak – v následujících dnech došlo k partyzánskému přepadení německých vojenských skupin. I když byli Židé naprosto nedostatečně vyzbrojeni (a stáli proti dokonale vyzbrojené stálé armádě), němečtí vojáci byli zahnáni. Cena byla vysoká – asi 80% bojovníků. Deportace pak na nějakou dobu přestaly.

Obránci v ghetu měli Molotovovy koktejly, několik pušek a maximálně tři kulometry, chyběly těžší zbraně a munice, každý měl revolver s 10 – 15 náboji. Připravili se však na odpor – vybudovali dokonalé krytí v bunkrech a sklepích, perfektně propojených kanalizací a rozvodem vody nebo elektřiny. Na podporu z vnějšku se obránci nemohli spoléhat. Zemská armáda a komunistická Lidová obrana se sice snažily, ale ne dost energicky, chránily především sebe.

Večer 18. dubna bylo ghetto neprodyšně uzavřeno německým vojskem a polskou policií. 19. dubna totiž židé slaví svůj svátek – pesach – a v ten den měla začít likvidace obyvatel gheta. V pět ráno měla být akce zahájena, Němci však vůbec nepočítali se zběsilou

obranou a židovským útokem – večer se museli stáhnout. Ukázalo se, jak ohromnou výhodou bylo podzemní propojení obranných bunkrů, obránci se mohli nepozorovaně přemísťovat. Vyvěsili vlajku s Davidovou hvězdou a byli rozhodnuti bojovat do posledního muže. Večer se Němci museli znovu stáhnout. Pak ovšem kromě těžké techniky použili plamenomety a za 4 dny dobyli židovské velitelství. Vůdce povstání Mordechaj Anielowicz přestěhoval 22. dubna velitelství na nové místo v ulici Milá číslo 18. Odtud stále podnikali ojedinělé útoky. Na konci dubna však byla většina bunkrů a úkrytů odhalena a zlikvidována, hodně domů srovnáno se zemí, navzdory všem mezinárodním konvencím Němci použili i bojové plyny. Kdo se mohl zachránit, dostal se z gheta podzemními cestami, ostatní, včetně velitele volili sebevraždu. Ven z gheta se dostalo jen několik stovek lidí, boje v ghetu utichaly a povstání bylo definitivně potlačeno 16. května zničením synagogy. Ještě pak však docházelo k ojedinělým útokům, někteří uprchlíci se skrývali dokonce až do r. 1944, kdy bojovali ve varšavském povstání. Počty obětí na obou stranách se v různých pramenech různí, v každém případě na židovské straně byly strašlivé.

Povstání se udrželo v podstatě měsíc, což je dodnes neuvěřitelné, uvážíme – li obrovskou početní i materiální převahu Němců, hlad a nedostatek zbraní v ghetu – obránci jistě věděli, že zvítězit nemohou, ale pochopili, že k zachování lidské důstojnosti jim už zbývá pouze ozbrojený odpor!

Poznámka: Přečtěte si knihu „Milá č. 18“ od amerického spisovatele Leona Urise.

Patriae et musis

„Vlasti a múzám“ je nápis na jedné z nejkrásnějších klasicistních budov v Evropě, na průčelí dnešního Stavovského, dříve Nostitzova divadla v Praze. Bylo otevřeno 21. dubna 1783.

Divadlo dal postavit hrabě Franz Anton Nostitz – Rieneck, příslušník vlastenecké šlechty zahraničního původu a mluvící německy. Praha té doby nutně potřebovala reprezentativní divadelní scénu. Divadlo bylo stavěno v duchu osvícenské představy všeobecně přístupného divadla, potřebného k udržení kulturní úrovně národa. Bylo postaveno v klasicistním slohu a dnes je jedním za dvou klasicistních zachovaných divadelních budov v Evropě (druhé je v Loerenu ve Štýrsku).

Roku 1798 divadlo odkoupili čeští stavové a nazvali ho Královské Stavovské divadlo.

V roce 1862 ho převzal německý soubor a pak bylo známo jako Královské zemské německé divadlo. V letech 1920 – 48 neslo jméno Josefa Kajetána Tyla, od roku 1990 chodíme znovu do divadla Stavovského.

V divadle působili přední literáti i divadelníci našeho národa – J. K. Tyl, bratři Thámové, J. N. Štěpánek, V. K. Klicpera, J. J. Kollár, K. H. Mácha. Roku 1834 z jeviště prvně zazněla naše dnešní národní hymna „Kde domov můj“ (Fidlovačka).

Historie divadla je spojena se jménem Wolfganga Amadea Mozarta, který v Praze rád pobýval a kterého naše obecenstvo milovalo. Právě zde se také konaly premiéry dvou známých Mozartových oper – „La clemenza di Tito“ a „Don Giovanni“.

Je znám Mozartův výrok: „Moji pražané mi rozumějí!“

Keltské tradice v Evropě dnes

V posledních desetiletích zájem o tyto tradice vzrostl – Keltové byli přece kdysi rozmístěni po větší části Evropy

30. dubna pálíme čarodějnice – je to pokračování tisíc let starých tradic. Keltové svátek nazývali *Beltine* a byl to svátek radostný, jakýsi předěl mezi temnem a jasnou částí roku. Nejstarší zprávy o zapalování ohňů na konci dubna pocházejí už z doby halštatské, ale

spíš jsou ještě starší, i když dokumentace o tom není. Beltine pro Kelty znamenal začátek „světlé“ poloviny roku (větší slunce – an ghrian mor), tedy období tepla, růstu a zeleně. Začíná čas Rohatého Boha a Paní ze zelených lesů, je to doba pro magii, zakládání svatyní a vhodná pro radovánky. Období tmy (menší slunce – an ghrian beag) začíná svátkem zvaným Samhain (začátek listopadu, Dušičky!)

Při svátku Beltine má oheň očišťující úlohu, mládež ho přeskakuje, starší se alespoň pohybují v jeho blízkosti. Oheň člověka zbavuje nečistot, zimy a je ochráncem pro následující čas. K tradičním zvyklostem patří také vyhazování zapálených březových košťat, očištné koupele, namáčení do potoků a řek, čištění chlívů, řezání prutů jívy, polykání „kočiček“, stavby májek. Lidé také putují k menhirům (najdeme jich spousty např. v Bretani, v Anglii a Středomoří) a dotýkají se jich. Věří pak na splnění přání! Svátek Beltine má tedy ochranný charakter- noc patří vílám, elfům, čarodějnicím. Jejich moc roste až do letního slunovratu,

Jarina Žitná (Připravila s pomocí různé literatury a wikipedie.

Kresba velikonočního džbánu - Olga Bubeníková, Sokol Ostrava)

Zemřel Zdeněk Mahler

Pedagog, spisovatel, publicista, muzikolog – jeho publicistické pořady v televizi byly sledovány velkým počtem diváků. To proto, že byly vždy dokonale informativní, přehledné, s trochou humoru – a byly přístupné jak intelektuálům, tak i těm, kteří neměli nějaké větší nebo hlubší vzdělání.

Myslím, že on i jeho dílo vešlo v obecnou známost především v období tzv. „bojů o katedrálu“ a jeho životopisnými díly, mezi které patří především tituly o hudebních skladatelích Smetanovi a Dvořákovi a především známá publikace „Ano, Masaryk“.

Narodil se v dělnické rodině na Vysočině dne 7. prosince 1928 a zemřel letos, 17. března. Rodina se přestěhovala do Prahy, kde vystudoval mimo jiné Filosofickou fakultu UK obor čeština a angličtina. Jeho vývoj je asi dost typický pro poválečnou generaci mladých lidí. V roce 1952 získal doktorát filosofie, téma jeho doktorské práce typické. „Boj Julia Fučíka za pravdu o Sovětském svazu“. Od r. 48 byl členem komunistické strany, ovšem v r. 1969 z ní byl vyloučen. Nějakou dobu dokonce vyučoval na katedře marxismu- leninismu na AMU, v letech 55 – 60 pracoval na ministerstvu školství.

Od roku 1960 měl tzv. „svobodné povolání“. Psal knihy, divadelní hry, filmové scénáře, spolupracoval s rozhlasem a televizí. Podílel se i tvorbě zahraničních filmů, jako byl „Amadeus“ nebo pořad o rodině Strausů. Spolupracoval s významnými režiséry – Otmarem Krejčou a Janem Kačerem, stál u zrodu filmů „Božská Ema“ (Destinová), „Zapomeňte na Mozarta“, „Lidice“ a celé řady dalších. Byl spoluvůrcem Laterny Magiky a zúčastnil se aktivně i přípravy našeho programu pro Expo 58.

Stal se členem předsednictva Masarykova demokratického hnutí, získal čestný doktorát na Univerzitě J. E. Purkyně, v roce 2003 ho tehdejší ministr kultury Pavel Dostál vyznamenal cenou Artis Bohemiae Amicis, 28. října 2013 obdržel medaili Za zásluhy od prezidenta republiky.

Mám na něho osobní vzpomínku – vyjednala jsem s ním totiž přednášku pro sraz cvičitelek žen v TD. Přednáška se však naneštěstí nakonec neuskutečnila. Svou omluvu do telefonu pronášel s patřičným humorem Byl doma, všechna okna otevřená a najednou přišla bouřka a liják. Snažil se co nejrychleji okna zavřít, ale narazil holení na trnož židle – otevřená rána. Té neuskutečněné přednášky budu vždy litovat.

Myslím, že cennější než všechny doktoráty a ocenění byla pro něj láska a důvěra jeho posluchačů a čtenářů. Poukazoval na masivní revizi českých dějin, překrucování

událostí i myšlenek a podle svých slov se vždy hlásil k dějinné lince našeho národa, k lince, kterou reprezentuje Karel IV., Jan Hus, Komenský, Palacký, Havlíček a Masaryk.

Pohřeb Zdeňka Mahlera se konal v pátek, 23. března ráno v krematoriu v Motole.

Jarina Žitná

Svědkové národní minulosti Pomníky odstraněné, poničené, nežádoucí

Je až s podivem, kolik takových bylo a je u nás. Poslední dobou se hodně diskutuje na toto téma – musím konstatovat, že se zdá, že u nás mnoha lidem „kape na maják“ (promiňte, vím, že je to vulgarismus), takže se raději opravím – mnozí prostě ztratili zdravý rozum a převzali nechvalné dědictví nedávné minulosti – prostě co se v současnosti tak docela nehodí oficiálnímu mínění, to tu prostě nebylo, případně se to dá bez velkých problémů interpretovat docela jinak! Pravda tu nehraje roli – což je smutné právě u státu, který si vždy vážil svojí minulosti a ve státním znaku má heslo „Pravda vítězí“!

Pomníky, pamětní desky, jména ulic v civilizovaném světě mají připomínat význačné osobnosti, které poznamenaly dění v národě, jeho kulturu, politiku, nebo mají připomínat výjimečné události v jeho životě. Netýká se to pouze velkých oficiálních památníků připomínajících velké dějinné události, ale třeba i dojemných malých pomníčků u silnic a cest, které jsou jakýmsi mementem pro obyvatele místní oblasti.

Je asi pochopitelné a jasné, že nikdo, žádný národ nebo stát, nemůže mít zájem na pomnících násilných akcí proti vlastnímu státu, na pomnících dobyvatelů, kteří se neprávem podíleli nebo organizovali a usurpovali moc ve státě na úkor jeho řádných občanů. Tohle považuji za naprosto jednoznačné. Rozhodně u nás nebudeme stavět a uchovávat pomníky vrahů českého národa, kterých bylo víc než dost a sehráli svou negativní úlohu v historii naší země. Tato problematika by těmito několika větami měla být vyřízena.

Mám však dojem, že nikde ve světě se snaha o zapomnění určitých událostí, nebo význačných osobností neuplatňuje víc než u nás doma. V souvislosti s tím upozorňuji na problém s chápáním pojmu „velká“ osobnost. V několika posledních letech jsem navštěvovala přednášky Univerzity třetího věku na filosofické fakultě UK – téma pro mne velice zajímavé „velké postavy antického světa“, tedy myšlenkový svět Řeků a Římanů v jejich době a přesah těchto myšlenek do dnešní doby! V přednáškách byla zařazena jména velice známá i jména, o kterých jsem toho předem věděla málo nebo nic. Dovedla bych, samozřejmě, jmenovat i další „velké nebo významné“ osobnosti pozdější doby, možná až do dneška (to by bylo s hlediska nedostatečného odstupu asi dost problematičné!) V programu přednášek byla zařazena jména literátů, dramatiků, básníků, vojáků a vojevůdců, politiků, filosofů, architektů - bez rozdílu. Spojoval je fakt, že všichni z nich přinášeli něco nového, něco, čím ovlivnili současné myšlení a možná i způsob života tehdejší společnosti, někteří z nich vedli války ať už spravedlivé, obranné, nebo naopak dobývali nová území a svým způsobem pokořovali původní obyvatelstvo.

Vraťme se však k pomníkům a pamětním deskám – do značné míry odrážejí stav současné společnosti a její orientace. Totalitní režimy, které jsme zažili v posledních desetiletích minulého století, měly tendence vyústující v téměř neuvěřitelné kultury osobnosti, s čímž souvisely i pomníky těchto dob. Já sama si nepamatuji žádný pomník z období druhé světové války na našem území – nacisté měli tenkrát jiné starosti. (Nepochybuji o tom, že stály v tehdejší Německu!) U nás to byly v té době především busty nacistických pohlavárů ve veřejných budovách, změny jmen ulic a náměstí, hlavně všudypřítomný hákový kříž a systematické odstraňování všeho, co připomínalo českou minulost, kulturu i její představitele. Těch několik svobodných poválečných let jen tak tak stačilo alespoň k nápravě těch nejdůležitějších škod – najednou jsme se mohli znovu veřejně hlásit k důležitým událostem naší národní historie i jménům, osobnostem, které se na jejím utváření podílely. Pak se situace opakovala, v podstatě v horším vydání, protože trvala neuvěřitelně dlouho a jak je známo, čas je nepřitelem paměti! Upozorňuji, že teď vůbec nemluvíme o existenci nejrůznějších pomníků a pomníčků Rudé armádě a jejím padlým vojákům – fakta světové války jsou nepopíratelná a nic na nich nemůže změnit to, co následovalo a vyvrcholilo sovětskou intervencí v roce 68 a jejími následky. Pokud tohle chce někdo popírat, dokazuje to, že byl nakažen komunistickým totalitním způsobem myšlení – nechce nebo se neumí vyrovnat s pravdou. Když jsem hledala materiál k tomuto článku, našla jsem na internetu mnoho zajímavých faktů, které však v mnoha případech popírají inteligenci některých vedoucích představitelů v naší společnosti.

Tak na příklad v roce 2011 se v jednom nejmenovaném městě východních Čech vážně jednalo o přemístění památníku padlým rudoarmějcům na jiné, asi méně atraktivní místo. Nejvyšší představitel tohoto města při tehdejší průjezdu amerických oddílů přes naše území prohlásil: „Měli bychom dát najevo, že skutečnými osvoboditeli byli v květnu 45 jen Američané!“ Děkan Filosofické fakulty téhož města odpověděl: „Sovětská vojska měla bezesporu zásadní roli v osvobození východních Čech od německé armády!“ Naše rodina žila v té době v oblasti středních Čech, šedesát kilometrů od Prahy – na vlastní kůži jsem zažila 10. května příjezd Rudé armády a jejich spontánní uvítání všemi občany. Faktem je, že západní Čechy, Plzeňsko, skutečně osvobodila americká armáda, té však bylo politickými „důvody“ zabráněno pokračovat v dalším postupu, kterým by byli, pravděpodobně, o několik dní zkrátili těch nekonečných šest let a zachránili mnoho dalších životů. Veterán druhé světové války se při příležitosti dohadů o odsunutí zmíněného pomníku vyslovil naprosto nesmlouvavě! „Snahy odsunout pomník znamená zneuctění památky statisíců padlých vojáků a je projevem hloupého antikomunismu a neonacistického myšlení!“ Pomník se nakonec tenkrát nestěhoval, jenže tím to neskončilo. Dnes se prý, po anexi Krymu – radikálně změnila situace, radní zmíněného města prohlásil: „Boj proti slábnoucím a ustupujícím vojákům byl jen zástěrkou pro skutečné okupační záměry rudoarmějců“. Prý jde o principiální otázku „i sami padlí vojáci by nakonec museli souhlasit s tím, že si označení „osvoboditelé“ s ohledem na svou celkovou roli prostě nezaslouží!“ Tohle už překračuje všechno, co jsem kdy slyšela. Jak chceme, aby mladí lidé, kteří to nezažili, si udělali obrázek o tom, jak jsme tu žili a jakým způsobem jsme získali svobodu a pocit národní identity?

Je zajímavé, jak se lidé nechávají manipulovat a neposlouchají vlastní rozum. Jistě k tomu napomáhá i fanatismus, který dokáže překonat i věky. Ve Wisconsinu v USA, v městečku Sugar Creek žije bývalý důstojník SS. Obdiv k Hitlerovi a nacistické ideologii ho přiměl postavit za své peníze a na svém pozemku Hitlerovi pomník! Byl to prý nepochopený vůdce a svět by měl vědět, jak to „skutečně bylo“! Starosta města ho

označil za „duševně slabého“ (musí to už být velmi starý pán!), jeho čtyři děti s pomníkem Hitlerovi nesouhlasí a město je pobouřeno!

Nikde sem neviděla tolik pomníků Lenina a Stalina jako v Sovětském svazu a vlastně i v jednotlivých republikách po jeho rozpadu. Není tady dost místa vyjadřovat se ke

komunistickým idejím, je však fakt, že sami Rusové se obrátili proti Stalinovi, kterého činí vinným za všechno špatné, co se stalo na jejich území i v dalších státech násilím drženým v sovětském bloku. Stalinovy sochy se v přítomnosti ruší a kácí ve velkém. Lenin většinou zůstává, i když si o tom dnes myslíme své. Sama jsem viděla kamenného nebo bronzového Lenina všude, kde se dalo. Jednou dokonce (někde ve Střední Asii) stáli na ústředním náměstí Leninové dva – jako kdyby si vzájemně kynuli! Ty sochy tam však nebyly postaveny z vděčnosti národa, spíš z manipulovatelnosti lidí.

Další debata na toto téma je asi zbytečná. V civilizovaných národech světa jsou pomníky stavěny jako vzpomínky na to, co by nemělo být zapomenuto, k čemu bychom se měli vracet, k myšlenkám i událostem, které tvoří povědomí národa.

V období první republiky u nás vzniklo mnoho památníků i památníčků na oběti první světové války, na čelné představitele národního obrození i politického života a především Masaryka, jako představitele nového moderního Československého státu. Tyto pomníky se stavěly z vůle občanů, z lásky, úcty a vděčnosti. Stejně hned po válce vznikaly pomníky armádám, které porazily Hitlera, bohužel, dlouhou dobu po roce 48 se nesmělo na účast na našem osvobození vůbec mluvit o Američanech (natož pomníky!) a teď se různí „rádoby demokraté“ chovají naprosto stejně, jenom se změnily světové strany.

Ale ještě několik zajímavostí. Pokud jste navštívili některý z bývalých koncentračních táborů, měli jste možnost vidět skutečně důstojné pomníky, před kterými člověk stojí v úžasu, smutku a hluboké pokoře. Já viděla Mauthausen, Buchenwald a Osvětim – nevzpomínám na to ráda, ale domnívám se, že by to měl vidět každý, hlavně ti mladí, kteří si vlastně tehdejší skutečnost nemohou ani představit.

Nejotřesnější památník (alespoň podle mne!) – tentokrát obětím totality – stojí v Torontu v tzv. Masaryk townu. Hroučící se postava omotaná ostnatým drátem připoutaná ke kůlu.

A ještě jedna zajímavost. Adolf Hitler se narodil 20. dubna 1889 v rakouském Branau am Inn. Jeho rodina bydlela v bývalém hostinci – v r. 1938 ho zakoupil Martin Borman asi za čtyřnásobek jeho skutečné hodnoty. Dům byl rekonstruován a stal se kulturním centrem oblasti, byla v něm umístěna knihovna a galerie. Město Braunau osvobodila ve 45 roce americká armáda a už 1. listopadu tohoto roku zde byla otevřena výstava o koncentračních táborech. V budově se v následujících letech vystřídal knihovna, banka, denní centrum a dílna zdravotně postižených.

V roce 1989 uplynulo sto let od Hitlerova narození. Město ho oslavilo po svém. Za prvé zakázalo prodávat jakékoliv suvenýry s nacistickou tematikou a před budovou byl umístěn vzpomínkový kámen z pověstného lomu v Mauthausenu. Tím se město viditelně distancovalo od všeho, co jméno Hitler znamená.

Nevím, jestli tento článek z cyklu o pomnících přinesl čtenářům něco nového. Když jsem hledala nějaké dubnové výročí stojící za zmínku, uvědomila jsem si, že shodou okolností se v dubnu narodili dva největší a nejhorší diktátoři všech dob - 20. dubna 1889 Adolf Hitler a 22. dubna 1870 Vladimír Iljič Lenin.

Nicméně si myslím, že článek o pomnících je především článkem o zdravém lidském rozumu.

Jarina Žitná (literatura různá)

Zprávy z žup a jednot

Krásná mokrá vzpomínka - sletové deště

Zažila jsem dva - v rozmezí šedesáti čtyř let.

Když jsem při zahájení XV. Sletu 2012 stála půl hodiny ve večerní bouři úplně promočená na ploše stadionu v Edenu, vzpomněla jsem si na obdobnou situaci při XI. všesokolském sletu 1948 na Strahově.

Jako nejmladší cvičenka jsem se sestrami Malostranského Sokola cvičila nádhernou skladbu s kuželi od naší obdivované náčelnice sestry Ankici Runtové. Cvičily jsme v první řadě a přede mnou v mírném příkopu projížděli filmaři. Když se spustil prudký déšť, vydrželi ještě asi do poloviny skladby, my ovšem až do konce. Naprosto promočené a zablácené jsme odcházely na seřadiště při neutuchajícím bouřlivém potlesku tisíců diváků. Než jsme dostaly povel k rozchodu, ozval se hlas sestry náčelnice Marie Provazníkové: „Sestry, chcete cvičit znovu?“ Po našem mohutném souhlasu a jejím povelu k obratu jsme tedy nastoupily znovu a nádhernou skladbu zopakovaly.

Po čase ale filmaři zjistili, že nenatočili vše, co chtěli. Pozvali tedy náš celek v září na Strahov k dotočení.

A děly se neuvěřitelné věci: Na ploše stadionu stál vojenský stan s kotlem, velký hasičský vůz a filmaři. Když jsme nastoupily na značky a začala hrát hudba, z dlouhých hadic na nás dopadala sprcha – jako při slavném vystoupení sletovém – tentokrát však ledová!. Udělali pauzu, vojáčekové nám nalili hrnky horkého čaje a pak filmování pokračovalo.

Myslíte, že některá sestra z toho měla zápal plic? Žádné obavy – vychovala nás Tyršova hesla: „Tužme se!“ a „Ve zdravém těle zdravý duch!“

P.S. Nenašla by se tato událost zdokumentována ve filmovém archivu nebo u někoho jiného?

Nazdar!

Jiřina Potměšilová, Sokol Malá Strana, župa Podbělohorská

Jaké byly šibřinky v Českých Budějovicích

Letos jsme je uspořádali jako sokolské olympijské hry. Sál byl v tomto duchu také náležitě vyzdoben. Šibřinky pro dospělé zahajoval velký průvod cvičenců za potlesku publika. A potom se mezi tanečními bloky představili tenisté, družstvo lední metané, starší žákyně s akrobacií, ženy na míčích, taneční stepařský oddíl, karatisté a nakonec jsme všichni fandili zábavným soutěžím.

Druhý den odpoledne patřila sokolovna dětem. Těch se sešlo přes dvě stě. Na polovině sokolovny mohly děti tančit, skotačit, účastnit se různých soutěží nebo sledovat vystoupení mažorettek, oddílů capoeiry a historických šermířů. Ve druhé polovině sálu bylo připraveno náradí, síť na šplhání i lano na výstup. Vše pod dozorem zkušených cvičitelů. K dobré náladě přispívaly také podařené kresby slona na bruslích, boxujícího medvěda, opice balancující na snowbordů či nosorožce s činkami a mnohé další, rozmístěné všude okolo.

Věrná garda napekla spoustu dobrot – tak co si přát více?

Věra Pázlerová Sokol České Budějovice

Naši furianti – slovo režiséra bratra Gondíka

Rok 2018 je rokem významného výročí vzniku Československa a také rokem XVI, Všesokolského sletu. Pro oslavy těchto dvou výročí zařadilo Divadlo pod Petřínem do svého repertoáru divadelní hru ze zlatého fondu české dramatické tvorby – Naše furianty Ladislava Stroupežnického. K inscenování tohoto klasického díla si soubor pozval další kvalitní sokolské spolupracovníky: herce Divadelního spolku Lázně Toušeň a muzikanty Souboru písní a tanců Josefa Vycpálka, který rovněž působí pod T. J. Sokol. Děj Našich furiantů je zasazen do jihočeské vesnice devatenáctého století a odhaluje snad nejnárodnější rys obyvatel české kotliny.

Furiantství je nám dáno do vínku generacemi našich předků. Neústupnost a tvrdohlavost se projevovala v dobách dávno před Stroupežnickým, projevuje se i po něm a dá se říci, že nevymizí zřejmě nikdy. Komédie Ladislava Stroupežnického, která měla premiéru před 130 lety na jevišti Národního divadla, byla inscenována i každou následující hereckou generací. Téma tohoto v pravdě národního díla je věčné: pro maličkost jsme schopni zatratit vše, co jsme budovali, abychom se nakonec uklidnili a zjistili, že je to vlastně všechno hloupost, která by nás přivedla na mizinu. Zajímavým pohledem do historie je i to, že u Stroupežnického řeší obecní výbor obce Honice „zásadní“ problém: volbu ponocného a odhalení autora paličského listu. Analogie s dnešní dobou, pokud jde o zákulisí volby a jednání obecního výboru, dává tušit, že i v dalších desetiletích a možná o staletích se aktuálnost Našich furiantů neztratí.

Všichni se ještě dobře pamatujeme na sokolskou Prodanou nevěstu a její putování po vlastech českých! Doufáme, že s Furianty to bude podobné a že naše vlastní sokolská kultura se uplatní především v našich jednotách a župách, ale i na veřejnosti.

Ve sletovém týdnu se budou Furianti hrát na historické scéně Národního divadla – už to samo ukazuje na kvalitu nastudované inscenace i na význam, který Sokol klade na aktivně provozovanou kulturu!

Jarina Žitná

Blahopřejeme! – a smutníme!

Zprávy z Brna – uvedení do Síně slávy Jihomoravského kraje

Zdeněk Hlobil

Narozen v roce 1933 je syn legionáře a odbojáře Josefa Hlobila. Právě jeho tatínek přivedl Zdeňka již ve třicátých letech do Sokola, kde působí v jednotě Veselí nad Moravou dodnes. Zdeněk Hlobil se výraznou měrou zasloužil o znovuoživení jednoty ve Veselí nad Moravou po roce 1989. Dodnes vykonává v jednotě funkci starosty, organizuje a zabezpečuje sportovní a společenské akce pro děti, dorost a seniory a je skutečnou duší zdejší jednoty. V roce 2003 obdržel Cenu města Veselí Moravou za dlouholetou a obětavou práci ve sportovní oblasti a v sokolském hnutí.

Zdeněk Václavík

Narozen v roce 1937. Od roku 1971 se Zdeněk aktivně věnuje trenérské práci s mládeží. Svěřence přivedl k několika titulům Mistrů Československé republiky, v letech 1977 až 1982, následně v letech 1983 až 1985, vedl Československou juniorskou reprezentaci. V roce 1980 působil jako druhý trenér u Československé reprezentace a s ní se zúčastnil OH v Moskvě. Od roku 1989 do 1993 nejprve asistuje, následně vede prvoligové mužstvo

mužů v Brně (titul MR). V roce 1990 založil Českou asociaci beachvolejbalu. Od roku 1997 se výrazně zasloužil o rekultivaci Sokolského koupaliště na Brněnské přehradě.

Odešel bratr Miroslav Jandásek - (1923 – 2018)

Narodil se 19. prosince 1923 v Brně. Během nacistické okupace byl za činnost v sokolské odbojové skupině vězněn a popraven jeho otec Ladislav Jandásek a strýc Josef Kudela. Miroslav Jandásek byl vyškolen a zaměstnán firmou Baťa. Podle jeho slov ho baťovská a sokolská filozofie ovlivnila na celý život. Po zákazu Sokola se dvakrát pokusil jeho existenci obnovit, v roce 1968 (neúspěšně) a po roce 1989. V roce 1990 byl zvolen prvním místostarostou Československé obce sokolské a v roce 2013 dostal sokolskou Medaili Za zásluhy a v roce 2017 Cenu Jihomoravského kraje.

Pohřeb bratra Jandáska se uskuteční ve čtvrtek 29.3.2018 ve 13:15 v krematoriu města Brna.

Děkujeme za všechno – nezapomeneme!

Zaslal Michal Doležel, Sokol Brno

Karolinum - 10. března 2018

Brno –
Síň slávy jihomoravského sportu

„Všechny morální zákony máme ve svém nitru. Jediným Lobbistou, kterým má oprávnění psát toto slovo s velkým počátečním písmenem, je naše svědomí. Ví, jaká je pravda a kde ji nalézt. Naslouchejme mu! Vyplatí se i poslechnout!“

„Máme opravdu zájem o tuto zemi? O svoji, promiňte, naši budoucnost?“

(Jan Konfršt – Vlastenectví –, Setkání s Janem“)

Závěrečné slovo

Nenávist není program!

„Srdce to lidské, ach bože, přebože, za zlobu může snad, za lásku nemože“ to jsou známé verše Jaroslava Vrchlického. O lásce k člověku, k lidem, k životu se mluví už i v Bibli, je to něco, co potřebujeme a bez čeho člověk prostě nemůže žít! Láska se slovy snadno vyhlašuje, ale její podstatou jsou činy, starost a péče o druhé, vnitřní porozumění, laskavý vzájemný přístup a tolerance i k názorům, které právě nesdílíme.

Žijeme ve společnosti, která mnoho mluví, ale málo nebo vůbec se nestará o vnitřní součinnost a z ní vyplývající spolupráci – bohužel, je to spíš naopak.

Zdá se, že se lidstvo jako celek, během svého bouřlivého vývoje, nic nenaučilo. Vývoj od neandrtálce k dnešnímu nesmírně vyvinutému homo sapiens můžeme dobře pozorovat především v rozvoji techniky, která usnadňuje lidem život, slouží jim a mění i jejich sociální návyky a kulturu. V podstatě však zůstáváme stejní, jako naši dávní předkové – jsme neustále nespokojeni sobci, hledající spíš dobré bydlo než etické principy, které činí člověka člověkem. Celý svět se hádá, bojuje o zisk a o co nejlepší postavení ve společnosti, o toleranci se nám může pouze zdát – stojíme nad propastí, do které sice nechceme spadnout, ale místo abychom se aktivně a poctivě snažili o záchranu, necháváme za sebe mluvit a především jednat jiné. Je to pohodlnější!

Myslím si, že slušní lidé se už pomalu nevyznají v té džungli polovičatých případně docela lživých informací, jsme znechuceni zdánlivou nemožností vzájemné domluvy a spolupráce. Každý z nás je nesmírně chytrý a nekompromisně odmítá všechno, co se mu právě nějak nezdá. Rozdílnost názorů je však naprosto přirozená, každý z nás je myslícím jedincem, který má nejen právo, ale i povinnost se vyjadřovat k problémům, které hýbou světem (republikou, Sokolem!). Jsme-li, nebo chceme-li být skutečně demokraty, musíme nejen stát za svými názory, ale také hájit právo projevu i těch, se kterými nesouhlasíme nebo nemůžeme souhlasit. V demokracii vyhrává většina – těm, kteří to s demokracií myslí vážně, nezbyvá nic jiného než místo křiku na ulicích, pracovat a snažit se obhájit své myšlenky svou prací a životem. Jiná cesta asi není!

Jsme nespokojeni. Nespokojeni s politickým vývojem u nás doma (a vlastně i ve světě!), nespokojeni s událostmi v sokolských řadách! Ptejme se sami sebe, kudy by měla vést další cesta – a hlavně, co pro ni můžeme udělat!

Asi se teď ptáte, proč pár měsíců před sletem otevírám právě tuto otázku. V diskusi o současném stavu naší společnosti jsem se totiž setkala nejen s názory, které já sama nezastávám – to mi nevadilo! Zarazil mne však tón, kterým byla ta diskuse vedena přímo z ní kapala nenávist! A s nenávistí se nikdo nemůže domluvit! Nenávist není program, oslabuje nás a znehodnocuje i dobré myšlenky a předsevzetí.

Mám ráda lidi – a jsem přesvědčena, že každý z nás by si měl najít, kromě svého povolání, ještě místočko, kde se může aktivně projevovat a přikládat své polínko ke společnému úsilí o lepší život na této krásné planetě a v krásné zemi, kterou milujeme! Děláme to skutečně všichni?

Sledujete-li alespoň trochu současné dění ve státě (i v Sokole), nemůžeme neustále stát v opozici a říkat, že jsme proti... Karel Čapek kdysi napsal: „*Být prostě a pouze proti něčemu, je intelektuální lajdáctví. Musíte říci, pro co jste!*“ Dodávám – a něco pro to dělat, slova nestačí! Dokázat to, není právě lehké, ale je to jediné, co nám zbývá!

